

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural
Ministarstvo Poljoprivrede, Šumarstva i Ruralnog Razvoja
Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Development

Departamenti i Politikave Bujqësore dhe Tregjeve /Departman Poljoprivrednih Politika i
Trgovine/Department of Agriculture Policy and Trade

DATË/A:	04.03.2022
REFERENC/Ë:	04-132 /22
PËR/ZA/TO:	g.Faton Peci, Ministar MPŠRR-a
CC:	
PËRMES/PREKO/THROUGH:	g.Blerim Hasani, Generalni Sekretar MPŠRR-a
NGA/OD/FROM	Isuf Cikaki, Direktor Departamenta za poljoprivrednu politiku i trgovinu
TEMA/SUBJEKAT/SUBJECT:	Program direktnih plaćanja za 2022

Poštovani g. Ministar,

U okviru sprovođenja politika i strategije za poljoprivredu i ruralni razvoj Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja za razvoj poljoprivrednog i ruralnog sektora za period 2022-2028, a na osnovu Zakona br. 03/L-098 o poljoprivredi i ruralnom razvoju i zakon br. 04/L-090 o izmenama i dopunama zakona br. 03/L-098 o poljoprivredi i ruralnom razvoju, Departament za poljoprivrednu politiku i tržišta je pripremio: Program direktnih plaćanja za 2022. godinu, u okviru kojeg su definisani i adresirani strateški ciljevi razvoja poljoprivrede:

- Povećanje konkurentnosti primarne poljoprivredne proizvodnje;
- Povećanje prihoda farme;
- Povećanje prinosa;
- Smanjenje uvoza;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Povećanje prerađivačkih kapaciteta;
- Intenziviranje ekonomizacije poljoprivrednih aktivnosti.

U okviru Programa direktnih plaćanja za 2022. godinu, poseban prioritet je dat ovim sektorima i podsektorima prikazano u tabeli ispod kao i primena dodatne podrške kroz delimično subvencionisanje cene nafte i delimično subvencionisanje količine utrošenog/korišćenog đubriva, samo za 2022. godinu:

Program direktnih plaćanja za 2022 godinu

Br	Sektori i podsektori koji će biti podržani kroz program direktnog plaćanja	Vrednost podržanih srestava po jedinici (€)	Dodatna/posebna podrška kroz delimično subvencionisanje cene nafte, u iznosu od 0,36 €/l	Dodatna/posebna podrška kroz subvenciju delimična količina utrošenog/korišćenog đubriva, u iznosu od 100 ili 150 €/ha
1	Direktna plaćanja za zasejane površine pšenice i isporučene količine pšenice	150 €/ha 0.03 €/kg	0.36 €/litar	150 €/ha
2	Direktna plaćanja za zasejane površine semena pšenice	250 €/ha	0.36 €/litar	
3	Direktna plaćanja za zasađene površine ječma	150 €/ha	0.36 €/litar	
4	Direktna plaćanja za površine zasađene raži	150 €/ha	0.36 €/litar	
5	Direktna plaćanja za zasađene površine ovsa	150 €/ha	0.36 €/litar	
6	Direktna plaćanja za zasađene površine kukuruza	175 €/ha	0.36 €/litar	100 €/ha
7	Direktna plaćanja za površine zasađene suncokretom	170 €/ha	0.36 €/litar	
8	Direktna plaćanja za postojeće vinograde	1000 €/ha	0.36 €/litar	
9	Direktna plaćanja za proizvedeno i zvanično deklarirano vino	0.04 €/litar	0.36 €/litar	
10	Direktna plaćanja za postojeće voćnjake	450 €/ha	0.36 €/litar	
11	Direktna plaćanja za isporučenu/prodatu količinu plodova maline	0.15 €/kg	0.36 €/litar	
12	Direktna plaćanja za proizvodnju sadnog materijala drvnih voća	0.25 dhe 0.20 €/komad sadnica (prema načinu eskalacije)		
13	Direktna plaćanja za proizvodnju sadnog materijala vinove loze	0.15 €/komad sadnica		
14	Direktna plaćanja za površine zasađene povrćem	Povrće na otvorenom polju 500 €/ha Povrće u plastenicima 850 €/ha Bundeva-tikve i kukuruzne tikve 150 €/ha	0.36 €/litar	100 €/ha (samo za monokulturni krompir i pasulj)
15	Direktna plaćanja za lekovito i aromatično bilje / LAB(BMA)	450 €/ha	0.36 €/litar	
16	Direktna plaćanja za organsku poljoprivredu	50 €/ha	0.36 €/litar	

17	Direktna plaćanja premije poljoprivrednog osiguranja za poljoprivredne kulture maline, jabuke, šljive, grožđe, jagode, paprike, oraha, pasulja, kukuruza, trešnje, višnje i kruške	75 % premije osiguranja		
18	Direktna plaćanja za muzne krave i bivolice	90 €/grla		
19	Direktna plaćanja za ovce	25 €/grla		
20	Direktna plaćanja za koze	25 €/grla		
21	Direktna plaćanja za pčele	20 €/grla		
22	Direktna plaćanja za mleko po kategorijama kvaliteta	Klasa extra = 0.07 €/litar Klasa I = 0.04 €/litar Klasa II = 0.02 €/litar		
23	Direktna plaćanja za koke nosilje	0.50 dhe 0.40 €/koke nosilja (prema načinu eskalacije)		
24	Direktna plaćanje za svinje-kрмаče u reprodukciji	25 €/grla		
25	Direktna plaćanja za prijavljene klanja goveda-stoke	50 €/krer të therur		
26	Direktna plaćanja za akvakulturu	0.20 €/kg		
27	Direktna plaćanja teladi za tov	25 €/grla		

Odobrijo:

**Faton Peci, Ministar poljoprivrede,
 Šumarstva i ruralnog razvoja**

04.03.2022

Datum

DIREKTNA PLAĆANJA ZA: PŠENICA, SEME PŠENICE, JEČAM, RAŽ, ZOB, KUKURUZ, SUNCOKRET, POVRĆE, POSTOJEĆE VOĆNJAKE, POSTOJEĆE VINOGRAD, PROIZVEDENO I ZVANIČNO DEKLARISANO VINO, SADNI MATERIJAL DRVNIH VOĆA I VINOVE LOZE, AROMATIČNE LEKOVITE BILJKE, ORGANSKA PROIZVODNJA I POLJOPRIVREDNO OSIGURANJE

1. REFERENTNO ZAKONODAVSTVO:

- Zakon br. 03/L-098 za poljoprivredu i ruralni razvoj (Službeni list Republike Kosova br. 56/27.07.2009);
- Zakon br. 04/L-090 za izmenu i dopunu Zakona br. 03/L-098 za poljoprivredu i ruralni razvoj (Službeni list Republike Kosova br. 28/16.10.2012);
- Zakon br. 03/L-016 za Hranu (Službeni list Republike Kosova br. 49/ 25.03.2009);
- Zakon br. 03/L-029 za poljoprivrednu inspekciju (Službeni list Republike Kosova br. 45/12.01.2009);
- Zakon br 04/L-085 za Organsku poljoprivredu (Službeni list Republike Kosova br. 28/ 16.10.2012);
- Zakon br. 2003/5 Kosova za Seme (Službeni list Republike Kosova br. 8/ 15.12.2006);
- Zakon br. 02/L-8 za Vina (Službeni list Republike Kosova br. 9,/01.02.2007);
- Zakon br. 04/L-019 za izmenu i dopunu Zakona br. 02/L-8 za Vina (Službeni list Republike Kosova br. 13/01.09.2011);
- Zakon br. 2004/13 za Sadni Materijal (Službeni list Republike Kosova br 22,/ 01.03.2008);
- Zakon br 04/L-120 za Zaštitu bilja (Službeni list Republike Kosova br 01/ 17.01.2013);
- Zakon br.05/L-031 za opšte administrativne-upravne postupke (Službeni list Republike Kosova br 20/21.06.2016);
- Zakon br. 08/L-066 o budžetskim izdvajanjima za budžet Republike Kosovo za 2022 godinu (Službeni list br.13/31.12.2021);
- Zakon br. 06/L-084 radi zaštite deteta (Službeni list br.14 /17 jula 2019);
- Zakon br. 05/L-21 za zaštitu od Diskriminacije (Službeni list br.16/26 juna 2015);
- Zakon br. 03/L-212 Rada (Službeni list br.90/1 decembar 2010);
- Administrativno uputstvo (VRK) br. 05/2013 za sprečavanje i zabranu opasnih oblika dečijeg rada na Kosovu;
- Administrativno uputstvo MPŠRR-a za direktna plaćanja u poljoprivredi za 2022. godinu.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA PŠENICU POSAJENU PŠENICU I ISPORUČENU KOLIČINU PŠENICE

1. OPIS SEKTORA ŽITARICA / PŠENICE:

Sektor žitarica je od strateškog i ekonomskog značaja za državu, zasnovan na prirodnim resursima i velikom broju zaposlenih u ovom sektoru. Značaj ovog sektora je u uticaju koji ima na razvoj drugih sektora, kao stočarstva i agro-prerade.

Na Kosovu se u proseku godinama zaseje 65.000 do 80.000 hektara pšenice. Prosečni prinosi ostvareni u godinama su oko 4 t/h, u zavisnosti od agroklimatskih i proizvodnih uslova naše zemlje, kao i agrotehničkih mera koje preduzimaju poljoprivrednici.

Da bi imali održivi razvoj sektora potrebno je nastaviti sa podrškom kroz direktna plaćanja. Ovakav način podrške direktno će uticati na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika. Kroz ovu podršku sektoru, cilj je povećanje proizvodnje pšenice. Trenutno Kosovo zadovoljava svoje potrebe oko 70-80% potrošnje pšenice.

2. OBRAZLOŽENJE SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu poljoprivrede i ruralnog razvoja predviđeno je povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška jesenjim zasadima (pšenica) će doprineti ostvarenju ovog cilja.

Osiguranje i bezbednost hrane, povećanje cena poljoprivrednih inputa i povećanje prihoda poljoprivrednika su takođe razlozi za podršku sektoru, s obzirom na veliki broj farmera koji rade u ovom sektoru, kao i imajući u obzir prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji uzgajaju žitarice/pšenicu.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farme;
- Poboljšanje konkurentnosti.

3.2. Poseban zadatak:

- Povećan prinos;
- poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji uzgajaju žitarice / pšenicu:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji gaje pšenicu i poljoprivrednici koji gaje pšenicu i isporučuju proizvedenu količinu pšenice na sabirne tačke (mlin, silosi ili posebna sabirna mesta pšenice), i koji ispunjavaju kriterijume određene ovim programom.

4.2. Geografski opseg:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVAJU POLJOPRIVREDNICI / APLIKANTI- PODNOŠILAC ZAHTEVA:

- Treba da budu državljani Republike Kosovo;
- Da imaju asađeno najmanje 2 ha pšenicom;

- Parcela zasađena pšenicom mora imati najmanje 0,20 ha nepodeljiva;
- Da isporuče najmanje 6000 kg žita na sabirne tačke, koje moraju biti registrovane kao preduzeća (mlin, silos ili posebno sabirno mesto za žito);
- Da izjavljuju pod zakletvom tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitalizuju u trenutku prijave.

6. DOKUMENTACIJA POTREBNA ZA APLIKACIJU:

- Kopija sertifikata-potvrde o registraciji biznisaposlovanja – KARP/ Kosovska agencija za registraciju poslovanja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu aplikanta (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, aplikanta - vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Dokaz o predaji količine pšenice na sabirnom mestu (mlin, silos ili posebno sabirno mesto). U sertifikatu koji izdaje dotično sabirno mesto, za količinu žitarica koju je poljoprivrednik predao, mora biti označen identifikovani broj poljoprivrednika (NIF), kao i sertifikat mora biti potpisan i overen pečatom ovlašćenog lica sabirne tačke. (Ovaj dokument treba doneti/dostaviti nakon završetka/završetka procesa žetve vršidbe pšenice).
- Dekleracija-izjava pod zakletvom, o tačnosti i istinitosti površine za koju se prijavljuju i digitaliziraju u trenutku podnošenja zahteva;

7. NAČIN SUBVENCIONIRANJA:

- Subvencioniranje će se vršiti za površinu-hektaru ili za površinu-hektaru i količinu-kg isporučene pšenice:
  - a) Subvencija po površini/ha, u iznosu od 150 €/ha, i
  - b) Subvencija po količini - kg isporučene pšenice, u iznosu od 0,03 €/kg;
- Subvenciju će se dodeliti poljoprivrednicima koji su zasadili/kultivisali pšenicu na površini od najmanje 2 ha ili poljoprivrednici koji su zasadili/kultivisali pšenicu na površini od najmanje 2 ha i koji su isporučili najmanje 6000 kg pšenice na sabirnom mestu (mlin, silosi ili posebna sabirna mesta), a koji ispunjavaju kriterijume navedene prema ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, vrši se isplata poljoprivrednika korisnika, prema broju zasađenih/obrađenih hektara ili broju zasađenih/obrađenih hektara i isporučenoj

količini pšenice, verifikovanih od strane inspektora RP-a. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosilaca zahteva koji su verifikovani tokom aplikacije.

9. NAČIN APLICIRANJA:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 30 od dana objavljivanja. Prijava se podnosi u relevantnim opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje se vrši od strane Agencije za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POSAĐENE POVRŠINE SEMENA PŠENICE

1. OPIS SEKTORA ŽITARICA / SEME PŠENICE:

Kosovo trenutno zadovoljava potrebe sa semenom pšenice oko 10-15%. Zbog visoke cene proizvodnje, neki farmeri koriste sopstveno seme za sadnju pšenice (oko 20-25% njih).

Proces proizvodnje semena pšenice je ekonomski skupa aktivnost, uzimajući u obzir faze proizvodnje kao što su: obezbeđivanje kvalitetnog semena, umnožavanje, pred usev, terenski pregled, dorada, obeležavanje, uzorkovanje semena i dodatne mere zaštite. Podrška proizvođačima semena pšenice smanjiće troškove proizvodnje semena.

Ovom podrškom se cilja postići nabavka semena pšenice unutar zemlje, u cilju povećanja prinosa i poboljšanja kvaliteta proizvedene pšenice.

2. OBRAZLOŽENJE SPROVOĐENJA MERE:

Programom razvoja sektora prema Programu poljoprivrede i ruralnog razvoja predviđeno je povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška jesenjem zasadu (semena pšenice) doprineće realizaciji ovog cilja.

Sigurnost i bezbednost hrane, povećanje cena poljoprivrednih inputa i povećanje prihoda poljoprivrednika takođe su razlozi za podršku ovom sektoru, uzimajući u obzir zahteve tržišta i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima semena pšenice.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda na farmi;
- Poboljšanje konkurentnosti.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećanje prinosa pšenice;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje semena pšenice i merkantilne pšenice;
- Smanjenje troškova proizvodnje;

- Povećanje prerađivačkih kapaciteta;

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji uzgajaju seme pšenice:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji gaje seme pšenice i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

4.2. Geografski opseg:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVAJU POLJOPRIVREDNICI / APLIKANTI- PODNOŠILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da imaju zasađeno najmanje 5 ha pšenice za proizvodnju semena;
- Da imaju ugovor sa kompanijom za proizvodnju semena;
- Parcela zasađena pšenicom za seme mora biti najmanje 1 ha nedeljiva;
- Posejano seme sorte pšenice treba da bude na Kosovskoj listi semena;
- Da izjavljuju pod zakletvom tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitalizuju u trenutku prijave;

Tab. 1. VARIJETETI/SORTE PŠENICE U SEMENSKOJ LISTI NA KOSOVU

Br	IME I VARIJETET-SORTE PŠENICE	Datum registracije	Datum isteka registracije
1	NIKOL	19.09.2012	19.09.2022
2	ANDINO	19.09.2012	19.09.2022
3	BALATON	19.09.2012	19.09.2022
4	BC PRIMA	19.09.2012	19.09.2022
5	SIRTAKI	19.09.2012	19.09.2022
6	EUCLIDE	19.09.2012	19.09.2022
7	Kg 56-S	02.10.2013	02.10.2023
8	VIZIJA	02.10.2013	02.10.2023
9	KRISTINA	02.10.2013	02.10.2023
10	PLANETA	02.10.2013	02.10.2023
11	ESPERIA	02.10.2013	02.10.2023
12	VITTORIO	02.10.2013	02.10.2023
13	STENDAL	02.10.2013	02.10.2023
14	ZANZIBAR	02.10.2013	02.10.2023
15	SIMONIDA	02.10.2013	02.10.2023
16	ZVEZDANA	02.10.2013	02.10.2023
17	VULKAN	02.10.2013	02.10.2023
18	ALTEZZA	18.12.2014	18.12.2024
19	ADELAIDE	18.12.2014	18.12.2024
20	ANTILLE	18.12.2014	18.12.2024
21	LUCIJA	18.12.2014	18.12.2024
22	KATARINA	18.12.2014	18.12.2024
23	KRALJICA	18.12.2014	18.12.2024

24	Bc ANICA	14.10.2016	14.10.2026
25	SOSTHENE	14.10.2016	14.10.2026
26	DARDANIA-1	13.12.2016	13.12.2026
27	ZEMUNSKA ROSA	27.10.2017	24.10.2027
28	AURELIA	27.10.2017	27.10.2027
29	FARINELLI	27.10.2017	27.10.2027
30	ORCAS	27.10.2017	27.10.2027
31	CELLULE	27.10.2017	27.10.2027
32	NOGAL	27.10.2017	27.10.2027
33	ANDALUSIA	27.10.2017	27.10.2027
34	BISANZIO	27.10.2017	27.10.2027
35	EVROPA 90	30.10.2018	30.10.2028
36	POBEDA	30.10.2018	30.10.2028
37	RENEZANSNA	30.10.2018	30.10.2028
38	SOBRED	30.10.2018	30.10.2028
39	SOLVEIG	30.10.2018	30.10.2028
40	ANAPURNA	30.10.2018	30.10.2028
41	FARMEUR	30.10.2018	30.10.2028
42	SOTHYS SC	30.10.2018	30.10.2028
43	MV SUBA	19.09.2019	19.09.2029
44	MV TOBORZO	19.09.2019	19.09.2029
45	ATHLON	26.09.2019	26.09.2029
46	NS MILA	26.09.2019	26.09.2029
47	NS ILINA	26.09.2019	26.09.2029
48	Bc DARIJA	26.09.2019	26.09.2029
49	TIKA TAKA	26.09.2019	26.09.2029
50	MV IKVA	26.09.2019	26.09.2029
51	MV NADOR	26.09.2019	26.09.2029
52	MV NEMERE	26.09.2019	26.09.2029
53	BASILIO	23.09.2020	23.09.2030
54	SOLINDO CS	23.09.2020	23.09.2030
55	BC OPSESIJA	27.09.2021	27.09.2031
56	BC LJEPOTICA	27.09.2021	27.09.2031
57	FRENETIC	27.09.2021	27.09.2031
58	AVENUE	27.09.2021	27.09.2031
59	ZP OSATKA	27.09.2021	27.09.2031
60	COMPLICE	27.09.2021	27.09.2031
61	GALLOPER	27.09.2021	27.09.2031
62	EL NINO	27.09.2021	27.09.2031
63	MAKEDONSKA RANA	27.09.2021	27.09.2031
	Standarde varieteti/sorte (uporedne):	Mv Suba, Farinelli i Altezza	

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA ZA APLIKACIJU/PRIJAVU:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja – KARP/ Kosovska agencija za registraciju poslovanja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);

- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva - vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Ugovor sa proizvodnom kompanijom semena, overen kod notara;
- Dokaz o količini pšenice isporučene semenskom preduzeću (ovaj dokument se mora dostaviti nakon završenog procesa žetve-vršidbe pšenice za proizvodnju semena);
- Dokaz o kategoriji zasejanog semena pšenice;
- Obrazac za površine zasađene pšenicom za proizvodnju semena, verifikovan od MPŠRR-a;
- Izveštaj Fitosanitarne inspekcije - AHV sa terenskih inspekcija I i II (ovaj dokument se podnosi nakon terenskih pregleda);
- Izjava pod zakletvom notarizovana, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitaliziraju u vreme podnošenja zahteva.

7. NAČIN SUBVENCIONIRANJA:

- Subvencija će se vršiti po površini/ha, u iznosu od 250 €/ha. Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili/obradili pšenicu za semensku proizvodnju na površini od najmanje 5 ha i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.
- Nakon realizacije dva terenska pregleda od strane fitosanitarnih inspektora - AHV, ukoliko parcele ispunjavaju kriterijume za proizvodnju semena pšenice, biće izvršena subvencija u iznosu od 250 €/ha. Dok, ako parcele ne ispunjavaju kriterijume za proizvodnju semena pšenice i budu odbijene, onda će poljoprivrednici dobiti samo subvenciju za merkantilnu proizvodnju pšenice u iznosu od 150 €/ha.

8. NAČIN SPROVOĐENJA:

Nakon provere dokumentacije, vrše se dve inspekcije /uviđaja na terenu od strane fitosanitarnih inspektora - AHV. Prvi pregled se vrši nakon nicanja pšenice, dok se drugi pregled vrši nakon dve nedelje, na površinama zasađenim pšenicom za seme (Odgovorom za inspekciju je Fitosanitarna inspekcija AHV), i na kraju se izdaje izveštaj za površine pšenice za seme, prihvaćeno i ono odbijeno.

9. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon obavljenog pregleda i sastavljanja konačnih spiskova korisnika, te kompletiranja dokumentacije, vrši se isplata poljoprivrednika korisnika samo za primljene površine za seme pšenice i dokaz o isporučenoj količini pšenice za semensku proizvodnju, na osnovu prosečnog prinosa pšenice za tekuću godinu. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosilaca zahteva, čija je verifikacija izvršena tokom prijave.

10. NAČIN PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 30 dana od dana objavljivanja. Prijava se podnosi relevantnim opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

11. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Realizaciju vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA ZASAĐENE POVRŠINE JEČMOM

1. OPIS SEKTORA ŽITARICA / JEČAM:

Ječam je važan proizvod u proizvodnji piva i stočnoj hrani.

Na Kosovu se u proseku zasađuje oko 2.000 ha ječmom, prosečan prinos tokom godina je oko 3 t/ha, u zavisnosti od agroklimatskih uslova naše zemlje, kao i preduzetih agrotehničkih mera.

Za održivi razvoj sektora potrebna je direktna podrška kroz subvencije. Ovakav način podrške direktno će uticati na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika.

Podrškom sektoru direktnih plaćanja, cilj je povećanje proizvodnje ječma.

2. OBRAZLOŽENJE SPROVOĐENJA MERE:

Programom razvoja sektora prema Programu poljoprivrede i ruralnog razvoja predviđeno je povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška zasada ječma doprineće realizaciji ovog cilja.

Obezbeđivanje stočne hrane, korišćenje kao važnog proizvoda u proizvodnji piva i povećanje prihoda poljoprivrednika takođe su razlozi podrške ovom sektoru, uzimajući u obzir broj farmara koji se bave ovim sektorom i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji uzgajaju žitarice/ječam.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farme;
- Poboljšanje konkurentnosti.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji uzgajaju žitarice / ječam:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su posadili/ obradili ječam i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

4.2. Geografski opseg:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVAJU POLJOPRIVREDNICI / PODNOSILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Zasađeno najmanje 1 ha sa ječmom;
- Parcela zasađena ječmom mora imati najmanje 0,20 ha nedeljivo;
- Da izjavljuju pod zakletvom tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitalizuju u trenutku prijave;

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata-potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva - vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Dekleracija-izjava pod zakletvom notarizovana, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitaliziraju u trenutku prijave.

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija će se vršiti za površinu - ha, u iznosu od 150 €/ha.
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili ječam na površini od najmanje 1 ha i koji ispunjavaju kriterijume prema ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, vrši se isplata poljoprivrednika korisnika, prema broju zasađenih hektara i overenih od strane inspektora ARP-a. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosioca zahteva čija je provera izvršena prilikom prijave..

9. NAČIN PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 30 dana od dana objavljivanja. Prijava se podnosi relevantnim opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA

Realizacija se vrši od strane Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA ZASAĐENE POVRŠINE RAŽNJOM

1. OPIS SEKTORA ŽITARICA / RAŽNJA

Na Kosovu je u proseku oko 400 hektara zasađeno ražom. Prosečan prinos po godinama je oko 2,5 t/ha, u zavisnosti od agroklimatskih uslova naše zemlje, kao i preduzetih agrotehničkih mera. Da bi imali održivi razvoj sektora traži se direktna podrška kroz direktna plaćanja – subvencije. Ovakav način podrške direktno će uticati na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika. Preko podrške sektoru direktnih plaćanja, cilja se povećanje proizvodnje raži.

2. OBRAZLOŽENJE SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu poljoprivrede i ruralnog razvoja predviđa povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška sađenja raži doprineće realizaciji ovog cilja.

Sigurnost i bezbednost hrane, bezbednost hrane za životinje, upotreba u prehrambenoj industriji, povećanje cena poljoprivrednih inputa i povećanje prihoda poljoprivrednika takođe su razlozi za podršku ovom sektoru, uzimajući u obzir broj poljoprivrednika koji se bave ovim sektorom i prirodni resursi zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji uzgajaju žitarice / raž.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farme;
- Poboľšanje konkurentnosti.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećan prinos;
- poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;

4. KORISNICI / CILJNA GRUPA:

4.1. Poljoprivrednici koji uzgajaju žitarice / raž:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili/ obradili raž i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

4.2. Geografski opseg:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVAJU POLJOPRIVREDNICI / PODNOSILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- DA imaju zasađeno najmanje 1 ha raži;

- Parcela zasađena ražom treba da ima najmanje 0,20 ha nedeljiva;
- Da izjavljuju pod zakletvom, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitalizuju u trenutku primene;

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata-potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva - vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Deklaracija-izjava pod zakletvom notarizovana, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitaliziraju u vrijeme podnošenja zahteva.

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija će se vršiti po hektaru u iznosu od 150 €/ha.
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili/obradili raž na površini od najmanje 1 ha i koji ispunjavaju kriterijume prema ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, vrši se isplata poljoprivrednika korisnika, prema broju zasađenih hektara i verifikovana od strane inspektora ARP-a. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosioca zahteva koji su verifikovani tokom prijave.

9. NAČIN PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajeće 30 dana od dana objavljivanja. Prijava se podnosi relevantnim opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Realizacija se vrši od strane Agencije za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA ZASAĐENE POVRŠINE ZOBIM - OVAS

1. OPIS SEKTORA ŽITARICA/ZOBI:

Na Kosovu je u proseku oko 2000 - 2500 hektara zasađeno zobom. Prosečan prinos po godinama je oko 2,0 do 2,5 t/ha, u zavisnosti od agroklimatskih uslova naše zemlje, kao i preduzetih agrotehničkih mera.

Za održivi razvoj sektora potrebna je direktna podrška kroz direktna plaćanja – subvencije. Ovakav način podrške direktno će uticati na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika. Podrškom sektoru direktnih plaćanja, cilja se povećanje proizvodnje zobi.

2. OBRAZLOŽENJE SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu poljoprivrede i ruralnog razvoja predviđa povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška zasadima ovsu doprineće realizaciji ovog cilja.

Obezbeđivanje stočne hrane, upotreba u prehrambenoj industriji, povećanje cena poljoprivrednih inputa i povećanje prihoda poljoprivrednika takođe su razlozi za podršku ovom sektoru, uzimajući u obzir broj farmera koji se bave ovim sektorom i prirodnim resursima zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji uzgajaju žitarice / zob.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farme;
- Poboljšanje konkurentnosti.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećan prinos;
- poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;

4. KORISNICI / CILJNA GRUPA:

4.1. Poljoprivrednici koji uzgajaju žitarice / zob:

Korisnici će biti poljoprivrednici koji su posadili/obradili zob i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

4.2. Geografski opseg:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVAJU POLJOPRIVREDNICI / PODNOSILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Zasađeno najmanje 1 ha ovsu;
- Parcela zasađena ražom treba da ima najmanje 0,20 ha nedeljivo;
- Da izjavljuju pod zakletvom, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitalizuju u trenutku prijave;

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata-potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva - vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Deklaracija-izjava pod zakletvom notarizovana, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitaliziraju u vrijeme podnošenja zahteva.

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencijać se vršiti po hektaru u iznosu od 150 €/ha.
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili/obradili zob na površini od najmanje 1 ha i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, vrši se isplata poljoprivrednika korisnika, prema broju zasađenih hektara i verifikovana od strane inspektora ARP-a. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosilaca zahteva koji su verifikovani tokom prijave.

9. NAČIN PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajeće 30 dana od dana objavljivanja. Prijava se podnosi relevantnim opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Realizacija se vrši od strane Agencije za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA ZASAĐENE POVRŠINE KUKURUZOM

1. OPIS SEKTORA ŽITARICA/KUKURUZA:

Na Kosovu se godinama u proseku zasadi 35.000 - 50.000 ha kukuruza. Dominira gajenje kukuruza u zrnju, iako poslednjih godina imamo promenu strukture u korist povećanja površina zasađenih stočnim kukuruzom.

Prosečan prinos kukuruza tokom godina kreće se od 3,5 do 4,5 t/ha, u zavisnosti od agroklimatskih uslova naše zemlje, kao i preduzetih agrotehničkih mera.

Da bismo imali održivi razvoj sektora, potrebno je nastaviti dalje kroz direktnu podršku. Ova mera podrške direktno će uticati na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika.

Kroz ovu podršku namerava se postići samoodrživost koncentrovanom hranom (kukuruz). Ova podrška će takođe uticati na smanjenje troškova stočarskih proizvoda i poboljšanje kvaliteta.

2. OBRAZLOŽENJE SPROVOĐENJA MERE:

Programom razvoja sektora prema Programu poljoprivrede i ruralnog razvoja predviđeno je povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška prolećnim zasadima (kukuruz) doprineće realizaciji ovog cilja.

Sigurnost i bezbednost hrane, osiguranje stočne hrane, povećanje cena poljoprivrednih inputa kao i povećanje prihoda poljoprivrednika takođe su razlozi za podršku ovom sektoru, s obzirom na veliki broj farmera koji se bave ovim sektorom i prirodni resursi kojima zemlja raspolaže.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji gaje kukuruz.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farme;
- Poboljšanje konkurentnosti.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećan prinos;
- Poboljšanje kvaliteta proizvoda;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Korišćenje kapaciteta za prerađu stočne hrane;

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji uzgajaju kukuruz:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su posadili/kultivisali kukuruz i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

4.2. Geografski opseg:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA POLJOPRIVREDNIK / PODNOSILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Zasađeno najmanje 1 ha kukuruza;
- Parcela zasađena kukuruzom mora imati najmanje 0,20 ha nedeljivo;
- Izjavljuju pod zakletvom, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitalizuju u trenutku primene;

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);

- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva - vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Delaracija- izjava pod zakletvom noterizovana, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitaliziraju u vrijeme podnošenja zahtjeva.

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija će se vršiti po hektaru, u iznosu od 175 €/ha.
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili/ obradili kukuruz na površini od najmanje 1 ha i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, vrši se isplata poljoprivrednika korisnika, prema broju zasađenih hektara i verifikovana od strane inspektora ARP-a. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/ podnosilaca zahteva koji su verifikovani tokom prijave.

9. NAČIN PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajće 30 dana od dana objavljivanja. Prijava se podnosi relevantnim opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Realizacija se vrši od strane Agencije za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA ZASAĐENE POVRŠINE SUNCOKRETA

1. OPIS SEKTORA ŽITARICA/SUNCOKRET:

Suncokret je industrijska kultura i igra važnu ulogu u prehrambenoj i prerađivačkoj industriji. Koristi se kao sirovina u industriji nafte, stočnoj hrani (zelena, silažna biljka) i otpadu od industrijske prerade (sastojci). Tokom 80-ih-90-tih godina ovaj usev se gajio na velikim površinama u poljoprivrednim zemljištima Kosova, dostižući oko 200 hektara, sa prosečnim prinosom od oko 2000 kg po hektaru.

Na Kosovu se suncokret godinama se ne gaji, ali poslednjih godina postoji interesovanje za gajenje ove uljano-industrijske kulture. Za održivi razvoj sektora potrebno je nastaviti direktnu podršku kroz subvencije. Ova podrška će direktno uticati na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika.

Kroz ove podrške cilja se postići obezbeđenje sirovina za proizvodnju ulja i koncentrovane hrane za stoku. Ova akcija će uticati i na smanjenje troškova stočarskih proizvoda i poboljšanje kvaliteta.

2. OBRAZLOŽENJE SPROVOĐENJA MERE:

Programom razvoja sektora prema Programu poljoprivrede i ruralnog razvoja predviđeno je povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška prolećnih zasada (suncokreta) doprineće realizaciji ovog objekta.

Bezbednost i sigurnost hrane, povećanje cena poljoprivrednih inputa i povećanje prihoda poljoprivrednika takođe su razlozi za podršku ovom sektoru, uzimajući u obzir interesovanje za razvoj ove poljoprivredne kulture i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji gaje kukuruz.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farme;
- Poboljšanje konkurentnosti.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećan prinos;
- Poboljšanje kvaliteta proizvoda;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Korišćenje kapaciteta za preradu stočne hrane;

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji uzgajaju suncokret:

Korisnici će biti poljoprivrednici koji su posadili/obradili suncokret i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

4.2. Geografski opseg:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA POLJOPRIVREDNIK / PODNOSILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Zasađeno najmanje 1 ha suncokreta;
- Parcela zasađena suncokretom mora imati najmanje 0,20 ha nedeljivo;
- Izjavljuju pod zakletvom, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitalizuju u trenutku primene;

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA ZA APLICIRANJE:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);

- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva - vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Delaracija- izjava pod zakletvom noterizovana, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitaliziraju u vrijeme podnošenja zahtjeva.

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija će se vršiti po hektaru, u iznosu od 170 €/ha.
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili/obradili suncokret na površini od najmanje 1 ha i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, vrši se isplata poljoprivrednika korisnika, prema broju zasađenih hektara i verifikovana od strane inspektora ARP-a. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosilaca zahteva koji su verifikovani tokom prijave.

9. NAČIN PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajće 30 dana od dana objavljivanja. Prijava se podnosi relevantnim opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Realizacija se vrši od strane Agencije za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POVRŠINU POVRĆA

1. OPIS SEKTORA - ZNAČAJ POVRĆA:

Površina poljoprivrednog zemljišta zasađenog povrćem na Kosovu iznosi oko 19.243 hektara ili 332 ha više nego 2019. godine. Povrtarske kulture koje se gaje na većim površinama su: paprika, paradajz, luk, lubenica, kupus itd.

Uzgoj povrća je uglavnom koncentrisan u dolini Anadrina, u trouglu koji se nalazi u ravnici Dukađini između Orahovca, Đakovice i Prizrena, kao i u Anamoravi. U ovom delu se uzgaja oko 3.134 hektara paprike. Lubenica je još jedna značajna kultura, dok proizvodnja paradajza beleži povećanje obradivih površina kako na otvorenom, tako iu zaštićenim prostorima (plastenici).

2. OBRAZLOŽENJE SPROVOĐENJA MERE:

Programom razvoja sektora po Programu poljoprivrede i ruralnog razvoja predviđeno je povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška sektora povrća doprineće realizaciji ovog cilja. Sigurnost i sigurnost hrane, povećanje prihoda poljoprivrednika kao i povećanje cena poljoprivrednih inputa su takođe razlozi podrške ovom

sektoru, s obzirom na veliki broj poljoprivrednika koji se bave ovim sektorom i prirodnim resursima zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji gaje povrće.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farme;
- Poboljšanje konkurentnosti.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećan prinos;
- Poboljšanje kvaliteta proizvoda;
- Smanjenje troškova proizvodnje;

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji uzgajaju povrće:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su posadili/kultivisali povrće i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

4.2. Geografski opseg:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA POLJOPRIVREDNIK / PODNOSILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da imaju zasađeno najmanje 0,30 ha sa povrćem na otvorenom polju ili 0,10 ha sa povrćem u plastenicima ili najmanje 0,30 ha sa povrćem na otvorenom polju i u plateniku zajedno;
- Parcela zasađena povrćem na otvorenom treba da ima najmanje 0,20 ha nepodeljiva;
- Parcela zasađena povrćem u zaštićenim prostorima (plastenicima) treba biti najmanje 0,05 ha nedeljiva;
- Poljoprivrednici/podnosioci zahteva koji gaje i konkurišu za povrtarsku kulturu bundeve, da imaju overen ugovor o prodaji bundeve sa bilo kojom od firmi koje obavljaju sakupljanje i preradu bundeve (odnosi se samo na poljoprivrednike koji uzgajaju bundevu sa površinom preko 2 ha) ;
- Poljoprivrednici/podnosioci zahteva koji gaje i apliciraju za tikvice povrtarske kulture, da imaju dokaze o prodatim količinama tikve u bilo kojoj od firmi koje obavljaju sakupljanje i preradu bundeve (odnosi se samo na poljoprivrednike koji uzgajaju bundevu sa površinom preko 2 ha);
- Poljoprivrednici/podnosioci zahteva koji gaje i apliciraju za tikvice od povrća, da imaju dokaz o uplati od banke za prodatu količinu tikve (odnosi se samo na poljoprivrednike koji uzgajaju bundevu sa površinom preko 2 ha).

- Poljoprivrednici/podnosioci zahteva koji gaje i apliciraju za tikvice povrtarske kulture, da prodaju najmanje 5000 kg tikve kompanijama koje se bave sakupljanjem i preradom bundeve (odnosi se samo na poljoprivrednike koji uzgajaju tikve sa površinom preko 2 ha).
- Izjavljuju pod zakletvom, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitalizuju u trenutku primene;

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA ZA APLICIRANJE:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva - vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Notarski overen ugovor sa bilo kojom od firmi koje se bave sakupljanjem i preradom bundeve (odnosi se samo na poljoprivrednike koji uzgajaju bundevu sa površinom preko 2 ha);
- Dokaz o količini prodate bundeve u nekoj od firmi koje se bave sakupljanjem i preradom bundeve. (Ovaj dokument se mora doneti po završetku žetvene sezone i prodaje bundeve i važi samo za poljoprivrednike koji gaje bundevu na površini preko 2 ha);
- Dokaz o uplati od banke prodate količine bundeve. (Ovaj dokument se mora doneti po završetku sezone berbe i prodaje bundeve i važi samo za poljoprivrednike koji gaje bundevu na površini preko 2 ha).
- Overena izava pod zakletvom, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitaliziraju u vreme podnošenja zahteva.

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija će se vršiti za površine-hektare zasađene/obrađene povrćem:
  - a) Subvencija u iznosu od 500 €/ha za povrće zasađeno/kultivisano na otvorenom, osim tikve povrtarske kulture i tikve kukuruza;
  - b) Subvencija u iznosu od 850 €/ha za povrće zasađeno/kultivisano u plastenicima;
  - c) Subvencija u iznosu od 150 €/ha, za povrtarske tikve i kukuruzne tikve;

Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili/obradili povrće, površine najmanje 0,30 ha sa povrćem na otvorenom ili 0,10 ha sa povrćem u plastenicima ili najmanje 0,30 ha sa povrćem na otvorenom i u plasteniku zajedno i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, vrši se isplata poljoprivrednika korisnika, prema broju zasađenih hektara i verifikovana od strane inspektora ARP-a. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosilaca zahteva koji su verifikovani tokom prijave.

9. NAČIN PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 30 dana od dana objavljivanja. Prijava se podnosi relevantnim opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Realizacija se vrši od strane Agencije za razvoj poljoprivrede.

Tab. 2. Kulture perimore që do të mbështeten përmes programit të pagesave direkte

Br	Ime-naziv povrtarske kulture
1	Krompir
2	Paradajz
3	Crni patlidžan
4	Paprika
5	Bundeva
6	Tikva kukuruza
7	Tikvica
8	Krastavac
9	Lubenica
10	Dinja
11	Kupus
12	Karfijol
13	Spanaq
14	Salate (sve vrste-varieteti)
15	Repe (sve vrste-varieteti)
16	Peršun
17	Praziluk
18	Luk
19	Rotkvica
20	Beli luk
21	Monokulturni pasulj
22	Šargarepa
23	Asparagus
24	Brokoli

Objašnjenje: na istoj površini poljoprivrednog zemljišta na otvorenom polju ili na istoj površini staklenika, u roku od godinu dana, poljoprivrednik/podnosilac prijave može više puta gajiti povrće različitih vrsta, ali će subvenciju dobiti samo jednom (1) u roku od godine za istu površinu zasađenu povrćem. Dakle, ne možete dobiti subvenciju, za istu oblast, više od jednom godišnje.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POSTOJEĆE VINOGRADNE

1. OPIS SEKTORA - ZNAČAJ VINOGRADARSTVA:

Sektor vinogradarstva je od strateškog i ekonomskog značaja za zemlju, zbog prirodnih resursa i velikog broja zaposlenih u ovom sektoru. Značaj ovog sektora je u uticaju koji ima na razvoj drugih sektora, kao u sektoru vinarstva i agro-prerade.

Prema podacima iz katastra vinograda na Kosovu trenutno ima oko 3.437 ha vinograda i više od 4.500 poljoprivrednika koji se direktno bave uzgojem vinograda.

Poslednjih godina imamo intenzivniji razvoj sektora, značajna su ulaganja u sektor vinogradarstva i vinarstva. Za održivi razvoj sektora neophodan je nastavak direktne podrške kroz subvencije. Ova podrška će direktno uticati na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika.

Kroz ovu podršku namerava se postići kontinuirano održavanje postojećih površina i dodavanje novih površina sa vinogradima.

2. OBRAZLOŽENJE SPROVOĐENJA MERE:

Programom razvoja sektora po Programu poljoprivrede i ruralnog razvoja predviđeno je povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška održavanju vinogradarskih površina doprineće realizaciji ovog cilja.

Sigurnost i bezbednost hrane, povećanje prihoda poljoprivrednika kao i povećanje cena poljoprivrednih inputa, očuvanje i proširenje vinograda, zabrana useljavanja iz ruralnih u urbana područja su takođe razlozi za podršku ovom sektoru, kao i uzimanje u obzir računaju veliki broj farmera koji se bave ovim sektorom i prirodnim resursima zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji obrađuju vinograde (grožđe).

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farme;
- Poboljšanje konkurentnosti.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećan prinos;
- Poboljšanje kvaliteta proizvoda;
- Smanjenje troškova proizvodnje;

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji uzgajaju kukuruz:

• Korisnici će biti poljoprivrednici koji su posadili/kultivisali vinograde (grožđe) i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

4.2. Geografski opseg:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA POLJOPRIVREDNIK / PODNOSILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- D imaju zasađeno najmanje 0,10 ha sa vinogradima;
- Parcela zasađena vinogradima mora imati najmanje 0,05 ha nedeljivo;
- Da je upisan u katastar vinograda u DVV - MPŠRR;
- Vinograd treba održavati (isporučiti između redova ili sa travom kultivisanom između redova, orezati, zaštititi od bolesti i štetočina) i sistem sadnje treba da bude u jasnom i urednom redosledu redova/strojeva.
- Da izjavljuju pod zakletvom, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitalizuju u trenutku aplikacije;

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA ZA APLICIRANJE:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva - vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Dokaz iz katastra vinograda o površini vinograda - original vinogradarskog sertifikata izdat od strane Departamenta za vinogradarstvo i vinarstvo - MPŠRR;
- Delaracija- izjava pod zakletvom noterizovana, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitaliziraju u vrijeme podnošenja zahtjeva.

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija će se vršiti za površine - hektare u iznosu od 1000 €/ha;
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili/ obradili najmanje 0,10 ha vinograda i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, vrši se isplata poljoprivrednika korisnika, prema broju zasađenih hektara i verifikovana od strane inspektora ARP-a. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosilaca zahteva koji su verifikovani tokom prijave.

9. NAČIN PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 30 dana od dana objavljivanja. Prijava se podnosi relevantnim opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Realizacija se vrši od strane Agencije za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA PROIZVEDENO I ZVANIČNO DEKLARANO VINO

1. OPIS SEKTORA - ZNAČAJ VINARSTVA:

Sektor vina je od ekonomskog značaja za zemlju, zasnovan na prirodnim resursima i velikom broju angažovane radne snage. Njen značaj takođe leži u uticaju koji ima na razvoj drugih sektora i u socio-ekonomskom aspektu vinogradarskih regiona.

Osamdesetih (80) - godina Kosovo je izvezlo preko 30 miliona litara vina koje se uglavnom izvezilo u Nemačku. Prema podacima iz katastra vinograda, trenutno ima 3.437 ha sa vinogradima i više od 4.500 poljoprivrednika koji se direktno bave uzgojem vinograda.

Poslednjih godina imamo intenzivniji razvoj sektora, gde su značajna ulaganja u sektor vina. Kompanije za proizvodnju vina i drugih grožđa i vina licencirane od MPŠRR-a, izvršile su značajna ulaganja od prijemnih linija do najsavremenijih punjenja.

Da bi se imao održiv razvoj vinskog sektora, potrebno je nastaviti podršku kroz subvencije. Ova mera podrške direktno će uticati na unapređenje kvaliteta, održavanje vina, zvaničnu deklaraciju i povećanje izvoza vina.

2. OBRAZLOŽENJE SPROVOĐENJA MERE:

Programom razvoja sektora prema Programu poljoprivrede i ruralnog razvoja i Strategiji za vinogradarstvo i vinarstvo 2016–2021 predviđeno je unapređenje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška vinu proizvedenom i zvanično deklarisanom u Departamentu za vinogradarstvo i vinarstvo, doprineće realizaciji ovog cilja.

Bezbednost i sigurnost hrane, povećanje prihoda poljoprivrednika i proizvodnih preduzeća, kao i povećanje cena poljoprivrednih inputa, takođe su razlozi podrške ovom sektoru, zatim očuvanje i proširenje vinograda, modernizacija prerađivačkih kapaciteta, kao i uzimajući u obzir značaj ove industrije.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška proizvodnih kompanija vina.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje profitabilnosti preduzeća za proizvodnju vina;
- Borba protiv neformalnosti i povećanje zvaničnog deklarisanja;
- Povećanje količine proizvedenog i zvanično deklarisanog vina u cilju održavanja kvaliteta i stvaranja identiteta kosovskog vina.

3.2. Specifični ciljevi:

- poboljšanje kvaliteta proizvedenog vina;
- Povećanje nivoa formalizma i zvaničnih deklaracija;
- Uspostavljanje zvaničnog sistema kontrole proizvodnje vina.

4. KORISNICI:

4.1 Proizvodne kompanije vina koje su licencirane od MPŠRR.

- Korisnici će biti vinske kompanije koje su licencirane od strane MPŠRR-a i koje ispunjavaju kriterijume postavljene u ovom programu.

4.2. Geografski opseg:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA POLJOPRIVREDNIK / PODNOSILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Podnosioci zahteva / subjekat treba biti licencirani u MPŠRR za proizvodnju vina;
- Podnosioci zahteva/subjekat treba da do 10. decembra 2021. godine u Departamentu za vinogradarstvo i vinarstvo da se izjasne o podacima za konačnu deklaraciju o berbi grožđa za berbu 2021. godine;
- Podnosioci zahteva/subjekat treba da do 15.01.2022.godine u Departamentu za vinogradarstvo i vinarstvo da deklarišu podatke o godišnjoj proizvodnji vina za berbu 2021.godine.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA ZA APLICIRANJE:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva - vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija će se vršiti po litru proizvedenog i zvanično deklarisanog vina u iznosu od 0,04 €/l;

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, vrši se isplata poljoprivrednika korisnika, prema broju zasađenih hektara i verifikovana od strane inspektora ARP-a. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosilaca zahteva koji su verifikovani tokom prijave.

9. NAČIN PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 30 dana od dana objavljivanja. Prijava se podnosi relevantnim opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Realizacija se vrši od strane Agencije za razvoj poljoprivrede i Departament za vinogradarstvo i vinarstvo.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POSTOJEĆE VOĆNJAKE

1. OPIS SEKTORA - ZNAČAJ VOĆARSTVA:

Sektor voćnjaka je od strateškog i ekonomskog značaja za zemlju, zasnovan na prirodnim resursima i velikom broju zaposlenih u ovom sektoru. Značaj ovog sektora je u uticaju koji ima na razvoj drugih sektora, kao što su proizvodnja sadnog materijala i prerada poljoprivrede.

Trenutno je na Kosovu zasađeno oko 10.265 ha, sa drvećem-voćkih svih vrsta. Za održivi razvoj sektora neophodna je podrška kroz direktna plaćanja.

Ova podrška će direktno uticati na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika. Kroz ovu podršku namerava se postići kontinuirano održavanje postojećih površina i proširenje novih površina sa drvećem-voćkama.

2. OBRAZLOŽENJE SPROVOĐENJA MERE:

Programom razvoja sektora po Programu poljoprivrede i ruralnog razvoja predviđeno je povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška poljoprivrednog zemljišta zasađenog drvećem doprineće realizaciji ovog cilja.

Sigurnost i bezbednost hrane, povećanje prihoda poljoprivrednika kao i povećanje cena poljoprivrednih inputa su takođe razlozi za podršku ovom sektoru, očuvanje i širenje površine voćama, zaustavljanje migracije iz ruralnih u urbana područja i uzimanje na osnovu velikog broja poljoprivrednici koji se bave ovim sektorom i prirodnim resursima zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji gaje drveće-voće.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farme;
- Kontinuirano održavanje postojećih voćnjaka;
- Poboljšanje konkurentnosti.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećan prinos;
- Poboljšanje kvaliteta proizvoda;
- Smanjenje troškova proizvodnje;

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji uzgajaju voće:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su posadili/kultivisali voće i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

4.2. Geografski opseg:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA POLJOPRIVREDNIK / PODNOSILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da imaju zasađeno je najmanje 0,50 ha sa vočkama;
- Da imaju zasađeno najmanje 0,20 ha sitnim drvećem (jagoda, kupina, aronija i brusnica) na otvorenom polju ili u plasteniku;
- Parcela zasađena drvnim voćem mora imati najmanje 0,20 ha nedeljivo;
- Parcela zasađena sitnim voćem (jagoda, kupina, aronija i brusnica), na otvorenom polju ili u plasteniku, treba da iznosi najmanje 0,10 ha nedeljivo.
- Voćnjak treba održavati (orati ili sa travom kultivisanom između redova, orezati, zaštititi od bolesti i štetočina) i sistem sadnje treba da bude u jasnom i urednom redosledu redova/strojeva;
- Da izjavljuju pod zakletvom, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitalizuju u trenutku primene;

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA ZA APLICIRANJE:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva - vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Delaracija- izjava pod zakletvom noterizovana, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitaliziraju u vreme podnošenja zahteva.

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija će se vršiti po hektaru, u iznosu od 450 €/ha.
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili/obradili najmanje 0,50 ha pod vočkama i poljoprivrednici koji su zasadili/obradili najmanje 0,20 ha sitnim voćem (jagode, kupine, aronije i brusnice), a koji ispunjavaju kriterijume utvrđene ovim programom.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, vrši se isplata poljoprivrednika korisnika, prema broju zasađenih hektara i verifikovana od strane inspektora ARP-a. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosilaca zahteva koji su verifikovani tokom prijave.

9. NAČIN PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajeće 30 dana od dana objavljivanja. Prijava se podnosi relevantnim opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Realizacija se vrši od strane Agencije za razvoj poljoprivrede.

Tab. 3. Voćne kulture koje će se podržati kroz program direktnog plaćanja

Br.	Ime - naziv voćne kulture
1	Jabuka
2	Kruška
3	Dunja
4	Mušmula
5	Šljiva
6	Kajsia
7	Breskva
8	Trešnja
9	Višnja
10	Jagode
11	Kupine
12	Aronija
13	Borovnica
14	Orah
15	Lešnik

DIREKTNA PLAĆANJA ZA PRODANU/ISPORUČENU KOLIČINU VOĆA-PLODOVA MALINE

1. OPIS SEKTORA VOŠNJAKA/MALINE:

Sektor voćnjaka, a posebno sitno drveće je od strateškog i ekonomskog značaja za zemlju, na osnovu prirodnih resursa i velikog broja radne snage angažovane u ovom sektoru. Značaj ovog sektora je u uticaju koji ima na razvoj drugih sektora, kao što je proizvodnja sadnog materijala i posebno u sektoru prerade poljoprivrede.

Trenutno je na Kosovu zasađeno oko 10.265 ha voća svih vrsta, dok je samo sa malinom zasađeno oko 1.661 ha, sa prosečnim prinosom od oko 6.000 kg/ha.

Stoga da bi imali održivi razvoj u uzgoju maline neophodna podrška kroz direktna plaćanja. Ova podrška će direktno uticati na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda

poljoprivrednika. Ovom podrškom se želi postići kontinuirano održavanje postojećih površina, proširenje novih površina sa malinom i povećanje prinosa po površini.

2. OBRAZLOŽENJE SPROVOĐENJA MERE:

Programom razvoja sektora po Programu poljoprivrede i ruralnog razvoja predviđeno je povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Ostvarenju ovog cilja doprineće direktna podrška proizvedenoj-isporučenoj količini plodova maline.

Sigurnost i bezbednost hrane, povećanje prihoda poljoprivrednika, očuvanje i širenje površina maline, povećanje prinosa površine, zabrana migracije iz ruralnih u urbana područja i povećanje cena poljoprivrednih inputa, razlozi su podrške i ovom sektoru. kako uzimajući u obzir veliki broj poljoprivrednika koji se bave ovim sektorom i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

- Direktna podrška poljoprivrednicima koji gaje sitno voće/malina.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farme;
- Kontinuirano održavanje postojećih voćnjaka malinom;
- Poboljšanje konkurentnosti.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećan prinos;
- Poboljšanje kvaliteta proizvoda;
- Smanjenje troškova proizvodnje;

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji uzgajaju voće/malina:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili/obradili malinu i prodali proizvedenu količinu svežeg ploda maline na sabirnim mestima, a koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

4.2. Geografski opseg:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA POLJOPRIVREDNIK / PODNOSILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da imaju zasađeno najmanje 0,10 ha maline, na otvorenom polju ili u plasteniku;
- Da imaju ugovor o prodaji plodova maline sa bilo kojim od sabirnih mesta, koji su registrovani kao biznisi;

- Da prodaju najmanje 500 kg plodova maline na sabirnim mestima;
- Da obezbede bankovni dokaz o količini prodatih plodova maline;
- Primaju se kao prodate samo računi svežih plodova maline;
- Da izjavljuju pod zakletvom, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitalizuju u trenutku prijave;

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA ZA APLICIRANJE:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva - vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Notarski overen ugovor sa bilo kojom od firmi/sabirnih mesta koja vrše sakupljanje maline;
- Dokaz o prodatoj količini ploda maline na nekom od sabirnih mesta. (Ovaj dokument se mora doneti/dostaviti po završetku sezone berbe plodova maline i prodaje na sabirnim mestima, najkasnije do 30. novembra);
- Dokaz o uplati od banke prodate količine plodova maline. (Ovaj dokument se mora doneti/dostaviti po završetku sezone berbe i prodaje plodova maline na sabirnim mestima i nakon uplate prodate količine ploda maline sa sabirnih mesta na račune poljoprivrednika, najkasnije do 15. decembra).
- Delaracija- izjava pod zakletvom noterizovana, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitaliziraju u vreme podnošenja zahteva.

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija će se vršiti po prodatom kg svežeg voća maline u iznosu od 0,15 €/kg.
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili/obradili maline na površini od najmanje 0,10 ha i koji su na sabirnim mestima prodali najmanje 500 kg svežeg ploda maline, a koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, vrši se isplata poljoprivrednika korisnika, prema broju zasađenih hektara i verifikovana od strane inspektora ARP-a. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosilaca zahteva koji su verifikovani tokom prijave.

9. NAČIN PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 30 dana od dana objavljivanja. Prijava se podnosi relevantnim opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Realizacija se vrši od strane Agencije za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA PREMIJU INDEKS POLJOPRIVREDNOG OSIGURANJA ZA POLJOPRIVREDNU KULTURU , JABUKE, ŠLJIVE, GROŽĐA, JAGODA, PAPRIKA, ORAHA, PASULJA, KUKURUZA, TREŠNJE, VIŠNJE I KRUŠKE, KAO I ZA PREMIJU TRADICIONALNOG POLJOPRIVREDNOG OSIGURANJA ZA POLJOPRIVREDNU KULTURU JABUKE - INTENZIVNE VOĆNJAKE, PAPRIKE - INTENZIVNO KULTIVISANJE I VINSKO GROŽĐE

1. OPIS SEKTORA:

Biljna-ratarska proizvodnja na Kosovu skoro svake godine trpi značajne štete od raznih prirodnih katastrofa. Poljoprivredno osiguranje je oblik upravljanja rizikom koji se koristi kao zaštita od potencijalnih gubitaka nudeći poljoprivrednicima mogućnost da se zaštite od rizika. Poljoprivredno osiguranje obezbeđuje zaštitu od gubitka i oštećenja useva ili životinja. Pored toga, poljoprivredno osiguranje je važno sredstvo za ublažavanje rizika i obezbeđivanje sigurnijeg puta za ulaganja banke.

Indeksno osiguranje je oblik poljoprivrednog osiguranja kojim se poljoprivrednicima nadoknađuju gubici ili štete na osnovu unapred definisanog parametra (indeksa) kao npr. prekomerne padavine, niske i visoke temperature. Pošto osiguranje indeksa ne zahteva nužno tradicionalne usluge procenitelja šteta, ono omogućava da procesi rešavanja-otkupa štete da budu brži, transparentniji i objektivniji.

Tradicionalno osiguranje je oblik poljoprivrednog osiguranja kojim se poljoprivrednicima nadoknađuju gubici ili štete zbog grada ili bilo kog drugog uzroka gubitka ili rizika predviđenih polisom osiguranja. Za razliku od indeksnog osiguranja, tradicionalno osiguranje se oslanja na stvarne procene štete od strane procenitelja šteta.

2. OBRAZLOŽENJE SPROVOĐENJA MERE:

Programom razvoja sektora prema Programu poljoprivrede i ruralnog razvoja predviđeno je povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška indeksu premije poljoprivrednog osiguranja za poljoprivredni usev maline, jabuke, šljive, grožđe, jagode, paprike, oraha, pasulja, kukuruz, trešnje, višnje i kruške kao i tradicionalna premija poljoprivrednog osiguranja za useve jabuke - intenzivni voćnjaci, paprike- intenzivna kultivacija i vinskog grožđa će doprineti realizaciji ovog cilja.

Obezbeđenje proizvoda i njihov kvalitet, kao i povećanje prihoda poljoprivrednika takođe su razlozi podrške sektoru, s obzirom na česte prirodne nepogode sa kojima se suočavaju poljoprivrednici koji rade u ovom sektoru, kao i uzimajući u obzir prirodne resurse zemlja.

2. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima za premiju poljoprivrednog osiguranja koji gaje maline, jabuke, šljive, grožđe, jagode, paprike, orahe, pasulj, kukuruz, trešnje, višnje i kruške kao i za tradicionalnu premiju poljoprivrednog osiguranja za jabuke – intenzivne voćnjake , paprika - intenzivno gajenje i vinskog grožđe.

2.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda poljoprivrednika;
- Obezbeđivanje poljoprivrednih proizvoda;
- Poboljšanje konkurentnosti.

2.2. Specifični ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Zaštita od gubitka u slučaju prouzrokovane štete;

3. KORISNICI:

3.1. Korisnici će biti poljoprivrednici koji gaje maline, jabuke, šljive, grožđe, jagode, paprike, orahe, pasulj, kukuruz, trešnje, višnje i kruške, kao i tradicionalna premija poljoprivrednog osiguranja za poljoprivredne kulture: jabuke, paprike i vinsko grožđe, i koji obezbeđuju ove poljoprivredne kulture-useve kod osiguravajuća društva i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

3.2. Geografski opseg:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

**4. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVAJU POLJOPRIVREDNICI /
PODNOŠIOCI ZAHTEVA ZA INDEKS PREMIJE POLJOPRIVREDNOG
OSIGURANJA:**

Kriterijumi za premije indeks poljoprivrednog osiguranja:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da imaju zasađeno najmanje 0,20 ha maline;
- Period osiguranja za zasade-voćnjake maline treba da bude od 1. jula 2022. do 31. avgusta 2022. godine;
- Dai mate zasađeno najmanje 0,20 ha jagode;
- Period osiguranja za zasade jagoda treba da bude od 01.03.2022 do 01.04.2022;
- Zasađeno najmanje 0,50 ha sa jabukama;
- Period osiguranja za zasade jabuka treba da bude od 20.03.2022 do 15.05.2022;
- Dai mate zasađeno najmanje 0,50 ha šljive;

- Period osiguranja za zasade šljive treba da bude od 20.03.2022 do 15.05.2022;
- Zasađeno najmanje 0,10 ha vinograda;
- Period osiguranja površine vinograda treba da bude od 20.03.2022 do 15.05.2022;
- Zasađeno najmanje 0,30 ha paprikom;
- Period osiguranja za površine zasađene paprikom treba da bude od 15.05.2022 do 10.06.2022;
- Dai mate zasađeno najmanje 0,50 ha oraha;
- Period osiguranja za zasade oraha treba da bude od 20.03.2022 do 15.05.2022;
- Dai mate zasađeno najmanje 0,50 ha sa trešnjama;
- Period osiguranja za zasade trešanja mora biti od 20.03.2022 do 15.05.2022;
- Dai mate zasađeno najmanje 1 ha kukuruza;
- Staž osiguranja za kukuruz mora biti od 25.06.2022 do 25.07.2022;
- Dai mate zasađeno najmanje 0,30 ha sa pasuljem;
- Period osiguranja za pasulj mora biti od 25.06.2022 do 05.08.2022;
- Dai mate zasađeno najmanje 0,5 ha krušaka;
- Period osiguranja za zasade krušaka mora biti od 20.03.2022 do 15.05.2022;
- Dai mate zasađeno najmanje 0,50 ha sa višnjama;
- Period osiguranja za zasade trešnje mora biti od 20.03.2022 do 15.05.2022;

5. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA POLJOPRIVREDNIK/ PODNOSIOCI ZAHTEVA ZA PREMIJE TRADICIONALNOG POLJOPRIVREDNOG OSIGURANJA (GRAD-TUČA):

Kriterijumi za premije tradicionalnog poljoprivrednog osiguranja (grad):

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da imaju zasađeno najmanje 1 ha jabuka;
- Period osiguranja zasada jabuke od grada treba da bude od 15.05.2022 do 30.09.2022;
- Da imaju zasađeno najmanje 0,50 ha paprike;
- Staž osiguranja za površine zasađene paprikom treba da bude od 10.07.2022 do 30.09.2022;
- Da imaju zasađeno najmanje 0,50 ha vinograda;
- Period osiguranja površine vinogorja treba da bude od 15.05.2022 do 30.09.2022.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata o registraciji poslovanja-KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva - vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);

- Polisa osiguranja za relevantni-dotični usev, koja mora imati pokriće za period osiguranja koji je određen u kriterijumima za poljoprivredne kulture;
- Dokaz o uplati polise osiguranja;

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Će biti isplaćeno 75% iznosa premije poljoprivrednicima, u vidu subvencije, kao mera predostrožnosti za prevazilaženje štete uzrokovane rizicima navedenim u polisi osiguranja, za pokrivanje štete koja može biti prouzrokovana poljoprivrednicima koji imaju uplaćeno poljoprivredno osiguranje.
- Iznos sredstava u iznosu od 75% premije, kao subvencija, ostvaruje se direktno poljoprivredniku, nakon podnošenja dokaza o uplati premije, zajedno sa polisom osiguranja i koja ispunjava kriterijume postavljene kriterijume prema ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačne liste korisnika, poljoprivrednici korisnici se isplaćuju prema uplati premije i procentu premijske podrške.

Uplate se vrše na bankovni račun poljoprivrednika/podnosilaca prijave, čija se verifikacija vrši prilikom prijave.

Pojašnjenje: sve informacije o kupovini polisa osiguranja i svi detalji u vezi sa specifičnostima poljoprivrednog osiguranja za maline, jabuke, šljive, grožđe, jagode i paprike (period osiguranja, unapred utvrđeni limiti i obeštećenja u slučaju nastanka rizika i štete, suma osiguranika i iznos premije osiguranja koji farmeri moraju da plate) mogu se dobiti od Kosovskog udruženja osiguranja.

Plaćanje indeksne premije osiguranja biće različito u zavisnosti od lokacije zasađenih površina pod malinom, jabukom, šljivom, grožđem, jagodama, paprikom, orasima, pasuljem, kukuruzom, trešnjom, višnjom i kruškom, kao i tradicionalna premija poljoprivrednog osiguranja za poljoprivredne kulture-useve: jabuke, paprike i vinsko grožđe

9. NAČIN APLICIRANJA:

Proces registracije i apliciranja-prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 30 dana od dana objavljivanja. Apliciranje-prijava se podnosi nadležnim opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

11. SPROVOĐENJE PROGRAMA

Sprovođenje-realizaciju vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA PROIZVODNJU SADNOG MATERIJALA DRVNIH VOĆA I VINOVE LOZE

1. OPIS SEKTORA - ZNAČAJ SADNOG MATERIJALA:

Uspešan razvoj intenzivnog voćarstva zavisi pre svega od kvalitetne produktivnosti sadnog materijala, od najboljih sorti dobijenih klonskom selekcijom, uzgajanih na najpogodnijim podlogama.

Uspeh u stvaranju intenzivnih komercijalnih voćnjaka-zasada, u prvom redu zavisi od kvaliteta sadnica, stoga ovoj proizvodnji uvek treba posvetiti posebnu pažnju, a posebno obezbeđivanju početnog materijala-sirovine, koja pre svega treba da bude zdrava po zdravstvenom stanju i sortnoj čistoći, jer se samo na taj način može garantovati održiva produktivnost voćnjaka.

Sektor voćnjaka, a posebno proizvodnja sadnica, smatra se sektorom od privrednog značaja. Ovom podrškom se želi postići unapređenje tehnike proizvodnje sadnica drveća i primena novih tehnologija koje omogućavaju kontinuirano povećanje kvaliteta i povećanje broja sadnica drvnih voća.

2. OBRAZLOŽENJE SPROVOĐENJA MERE:

Programom razvoja sektora po Programu poljoprivrede i ruralnog razvoja predviđeno je povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška u proizvodnji sadnica voćaka i vinove loze doprineće realizaciji ovog cilja.

Povećanje kvaliteta, povećanje broja sadnica voćaka, povećanje prihoda poljoprivrednika i povećanje cena poljoprivrednih inputa su takođe razlozi za podršku ovom sektoru, uzimajući u obzir broj poljoprivrednika koji posluju u ovom sektoru i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima/subjektima koji proizvode sadnice drvnih voća i vinove loze.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje površina zasađenih voćkama;
- Povećanje površina pod vinogradima;
- Povećanje prihoda farme;
- Smanjenje uvoza;
- Poboljšanje konkurentnosti.

3.2. Specifični ciljevi:

- Poboljšanje kvaliteta sadnog materijala voćaka i vinove loze;
- Primena savremenih tehnologija - intenzivna sadnja;
- Poboljšanje sortne-varietetne strukture;
- Smanjenje troškova proizvodnje sadnica voćaka i vinove loze.

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici / subjekti koji proizvode sadni materijal drveća-voća i vinove loze:

- Korisnici će biti poljoprivrednici/subjekti koji proizvode sadni materijal voćnjaka i vinove loze i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

4.2. Geografski opseg:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA POLJOPRIVREDNIK / PODNOSILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Poljoprivrednik/subjekt mora biti licenciran od MPŠRR za proizvodnju sadnog materijala drveća;
- Poljoprivrednik/subjekt mora imati licencu MPŠRR za proizvodnju sadnog materijala vinove loze;
- Poljoprivrednik/subjekt, tokom kalendarske 2022. godine, mora proizvesti najmanje 5000 sadnica voćaka ili vinove loze;
- Subvencionisanje se vrši samo za jednogodišnje sadnice.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva - vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Zapisnik fitosanitarnog inspektora - AHV za posedovanje matičnog zasada vegetativnih podloga;
- Zapisnik fitosanitarnog inspektora - AHV za posedovanje matičnog vinograda vegetativnih podloga;
- Za vegetativne podloge uvezenih voćaka i vinove loze, poljoprivrednik - subjekat mora da poseduje sledeću dokumentaciju: fitosanitarni sertifikat o zdravstvenom stanju vegetativnih podloga izdat od zemlje iz koje su uvezeni i jedinstvenu carinsku ispravu (DUD) koja dokazuje da su podloge redovno ulazile na Kosovo preko carine;
- Kopiju deklaracije o proizvedenoj količini sadnica za kalendarsku 2022. godinu, overenu/potpisanu i pečatom fitosanitarnog inspektora - AHV (ovaj dokument se donosi/dostavlja nakon deklarisanja proizvedene količine sadnica, najkasnije do 30.novembra);
- Kopija fitosanitarnog sertifikata o zdravstvenom stanju sadnica proizvedenih u kalendarskoj 2022. godini (ovaj dokument se donosi/dostavlja nakon analize sadnica za zdravstveno stanje, najkasnije do 30. novembra).

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija će se vršiti za broj proizvedenih sadnica;
- Poljoprivrednici koji proizvedu najmanje 5000 do 40 000 sadnica voćaka biće subvencionisani u iznosu od 0,25 €/sadnici;
- Poljoprivrednici koji proizvedu preko 40.000 sadnica voćaka biće subvencionisani u iznosu od 0,25 €/sadnici za prvih 40.000 sadnica i u iznosu od 0,20 €/sadnici za svaku drugu sadnicu iznad ovog broja.
- Poljoprivrednici koji proizvedu najmanje 5000 i više sadnica vinove loze biće subvencionisani u iznosu od 0,15 €/sadnici;

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, vrši se isplata poljoprivrednika korisnika, prema broju zasađenih hektara i verifikovana od strane inspektora ARP-a. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosilaca zahteva koji su verifikovani tokom prijave.

9. NAČIN PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 30 dana od dana objavljivanja. Prijava se podnosi relevantnim opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Realizacija se vrši od strane Agencije za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA LEKOVITO I AROMATIČNO BILJE / BMA-LAB

1. OPIS SEKTORA - ZNAČAJ BMA-LAB:

Sektor BMA-LAB je relativno mlad na Kosovu, ali poslednjih godina postoji pozitivan trend razvoja sa povećanjem izvoza u zemlje EU, pa se smatra sektorom od strateškog i ekonomskog značaja za našu zemlju, zasnovan na prirodnim resursima i angažovanju velikih broj radne snage. Značaj ovog sektora je u uticaju koji ima na razvoj drugih sektora, kao što su proizvodnja sadnog materijala za proizvodnju BMA-LAB i agro-prerađivački sektor.

Trenutno je na Kosovu zasađeno oko 1.040 ha sa BMA-LAB, gde se uzgaja oko 45 vrsta BMA-LAB, ali samo nekoliko vrsta su glavne i zauzimaju veće površine.

Potražnja za izvozom BMA-LAB svake godine raste jer su ove kulture tražene u prehrambenoj, farmaceutskoj i kozmetičkoj industriji. Iako su prerađivači/izvoznici u saradnji sa raznim donatorima finansirali proširenje uzgoja BMA-LAB, potražnja prerađivača/izvoznika za sirovinama je i dalje velika.

Da bi se ostvario održivi razvoj sektora, potrebna je podrška kroz direktna plaćanja od MPŠRR. Ova podrška će imati direktan uticaj na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika, povećanje površina i stvorila bi mogućnost za povećanje izvoza u zemlje EU.

Kroz ovu podršku namerava se postići kontinuirano održavanje postojećih površina i proširenje novih površina sa BMA-LAB.

2. OBRAZLOŽENJE SPROVOĐENJA MERE:

Programom razvoja sektora po Programu poljoprivrede i ruralnog razvoja predviđeno je povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška poljoprivrednim površinama zasađenim BMA-LAB doprineće realizaciji ovog cilja.

Sigurnost i bezbednost hrane, povećanje prihoda poljoprivrednika, proširenje površina sa BMA-LAB, povećanje izvoza u zemlje EU, diverzifikacija proizvodnje, zabrana migracije iz ruralnih u urbana područja, angažovanje velikog broja poljoprivrednika (mladih i žena) koji se bave ovim sektorom, povećanje cena poljoprivrednih inputa i prirodnih resursa zemlje su razlozi za podršku ovom sektoru.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji se bave uzgojem BMA-LAB.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farme;
- Kontinuirano održavanje zasađenih površina sa BMA-LAB;
- Poboljšanje konkurentnosti.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećanje površina sa BMA-LAB;
- Povećan prinos;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Povećanje izvoza MBA-LAB.

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji se bave sadnjom / uzgojem BMA-LAB.

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili / uzgajali BMA-LAB i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

4.2. Geografski opseg:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA POLJOPRIVREDNIK / PODNOSILAC ZAHTEVA

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Zasađeno najmanje 0,10 ha sa BMA-LAB;
- Parcela zasađena BMA-LAB mora imati najmanje 0,05 ha nedeljivo;

- Da izjavljaju pod zakletvom, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitalizuju u trenutku apliciranja-primene;

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA

- Kopija sertifikata-potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva - vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Dekleracija- izjava pod zakletvom notarizovana o tačnosti i istinitosti površine za koju se prijavljuju i digitaliziraju u vreme podnošenja zahteva

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija će se vršiti po hektaru, u iznosu od 450 €/ha;
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili/obradili najmanje 0,10 ha lekovitog bilja – aromatičnog/BMA-LAB i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, vrši se isplata poljoprivrednika korisnika, prema broju zasadenih hektara i verifikovana od strane inspektora ARP-a. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosilaca zahteva koji su verifikovani tokom prijave.

9. NAČIN PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajeće 30 dana od dana objavljivanja. Prijava se podnosi relevantnim opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Realizacija se vrši od strane Agencije za razvoj poljoprivrede.

Tab.4. Glavne vrste BMA-LAB-a koje se uzgajaju na Kosovu i koje će biti podržane kroz program direktnog plaćanja

Br	Ime-naziv na Albanskom jeziku	Ime-naziv na Latinskom jeziku
1	Kamilica	Matricaria chamomilla
2	Kopriva	Urtica dioica
3	Origano	Origanum vulgare dhe heracleoticum
4	Menta	Mentha pipertia dhe spicata
5	Žalfi-kadulja	Salvia officinalis
6	Pčelina trava	Melissa officinalis
7	Beli slez	Althea officinalis L.
8	Lavanda	Lavandula angustifolia
9	Crni slez	Malva sylvestris

10	Cijan/ celava glava - crvena, plava i bela	<i>Centaurea cyanus</i>
11	Kalendula	<i>Calendula officinalis</i>
12	Boiljak	<i>Ocimum basilicum</i>
13	Peršun	<i>Primula veris L</i>
14	Rozmarin	<i>Rosmarinus officinalis</i>
15	Levistika	<i>Levisticum officinale</i>
16	Šipurak- divlja ruža	<i>Rosa canina</i>
17	Lekoviti gluvi cvet	<i>Taraxacum officinale</i>
18	Komorača	<i>Foeniculum vulgare</i>

DIREKTNA PLAĆANJA ZA ORGANSKU PROIZVODNJU

1. OPIS SEKTORA - ZNAČAJ ORGANSKE PROIZVODNJE:

Organska proizvodnja na Kosovu je još uvek u ranoj fazi razvoja, kako u proizvodnji tako i u potrošnji, ali u pogledu mogućnosti razvoja ovog sektora smatra se da Kosovo ima veoma pogodne prirodne uslove za svoj razvoj.

S obzirom da je cena sertifikacije za organsku proizvodnju prilično visoka, utiče i na povećanje troškova proizvodnje, pa je subvencionisanje ovog podsektora neophodno za njegovu dalju konsolidaciju.

2. OBRAZLOŽENJE SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj, ima za cilj da promoviše i podrži razvoj organske poljoprivrede na Kosovu.

Kosovo ima potencijal za razvoj organske poljoprivrede zasnovane na tradicionalnom načinu uzgoja, posebno u udaljenim ruralnim oblastima i velikoj potražnji za ovim proizvodima na tržištima EU-a.

Sigurnost i bezbednost hrane, zaštita životne sredine, očuvanje dobrog stanja zemljišta, sprečavanje migracije iz ruralnih područja, smanjenje troškova proizvodnje, kao i povećanje prihoda poljoprivrednika su razlozi za podršku ovom sektoru.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji se bave organskom proizvodnjom.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farme;
- Kontinuirano održavanje površina organskom proizvodnjom;
- Pобољшanje konkurentnosti.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećanje površina sa organskom proizvodnjom;

- poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Povećanje izvoza organskih proizvoda.

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji se bave organskom proizvodnjom.

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji se bave organskom proizvodnjom.

4.2. Geografski opseg:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA POLJOPRIVREDNIK / PODNOSILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da imaju zasađeno najmanje 0,10 ha poljoprivrednih kultura u svrhu organske proizvodnje;
- Parcela zasađena poljoprivrednim kulturama u svrhu organske proizvodnje mora imati najmanje 0,05 ha nedeljivo;
- Poljoprivrednici/podnosioci zahteva, u trenutku podnošenja zahteva moraju da deklariraju-izjavljuju koja poljoprivredna kultura je zasađena na parceli/deo za koju apliciraju.
- Da izjavljuju pod zakletvom, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitalizuju u trenutku prijave.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA ZA APLICIRANJE:

- Kopija sertifikata-potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva - vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Dokaz / Sertifikat za organsku sertifikaciju, za parcelu i poljoprivrednu kulturu koja je na njoj zasađena. Dokaz izdaje kontrolno telo (sertifikaciono telo) akreditovano na nivou EU-a i mora se dostaviti nakon završene organske sertifikacije za parcelu i poljoprivrednu kulturu koja se na toj parceli sadi;
- Spisak sertifikovanih proizvoda (aneks-prilog);
- Spisak parcela pečatirana od kontrolnog tela (sertifikacionog tela) akreditovanog na nivou EU-a;
- Deklaracij-izjava pod zakletvom noterizovana, za tačnost i istinitost površine za koju se prijavljuju i digitaliziraju u vreme podnošenja zahteva.

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija će se vršiti za površine/ hektar, u iznosu od 50 €/ha i jeste dodatna vrednost nad osnovnu subvenciju određene poljoprivredne kulture (npr. za žitarice, osnovna subvencija je 150, 170, 175 €/ha, za povrće na otvorenom osnovna subvencija je 500 €/ha,

za povrće u plastenicima osnovna subvencija je 850 €/ha, za povrće na otvorenom - tikvice i kukuruzne tikvice osnovna subvencija je 150 € / ha, za noće osnovna subvencija je 450€/ha, za vinograde osnovna subvencija je 1000€/ha, za lekovito – aromatično bilje (BMA-LAB) osnovna subvencija je 450€/ha, onda ako uspe da se sertifikuje kao organska proizvodnja, poljoprivrednik dobija i dodatnu vrednost od 50 €/ha;

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili/obradili najmanje 0,10 ha sa poljoprivrednim kulturama i za koje donesu/prilože dokaz sertifikata za organsku proizvodnju i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika i kompletiranja dokumentacije, vrši se isplata poljoprivrednika korisnika, prema broju zasađenih hektara i sertifikovanih kao organska proizvodnja i verifikovanih od strane inspektora ARP-a. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosilaca zahteva koji su verifikovani tokom aplikacije-prijave.

Pojašnjenje: Organska proizvodnja ima posebne proizvodne specifičnosti u odnosu na druge proizvode, pa se prilikom sprovođenja Programa direktnih plaćanja za sektor organske proizvodnje mora voditi računa, jer poljoprivrednici konkurišu za određenu površinu, ali sertifikaciju površine vrši organ kontrole (sertifikaciono telo) i na kraju procesa sertifikacije ne može biti sertifikovana cela površina za koju se poljoprivrednik prijavio.

U ovom slučaju, plaćanje treba izvršiti samo za površinu koja je sertifikovana za organsku proizvodnju, ali ne i preduzimanje kaznenih mera za površinu koja nije ispunila kriterijume za organsku sertifikaciju, jer to ne znači pokušaj prevare poljoprivrednika, već neispunjavanje standarda – kriterijuma za sertifikaciju organske proizvodnje.

9. NAČIN PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 30 dana od dana objavljivanja. Prijava se podnosi relevantnim opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Realizacija se vrši od strane Agencije za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA: MUZNE KRAVE I BIVOLICE, OVCE, KOZE, SVINJE ZA REPRODUKCIJU, PČELE, MLEKO PO KATEGORIJAMA KVALITETA, KOKE NOSILJE, AKVAKULTURU, PRIJAVLJIVANJA KLANJA GOVEDA I TELADI ZA TOVLJENJE

1. REFERENTNO ZAKONODAVSTVO:

- Zakon br. 03/L-098 o poljoprivredi i ruralnom razvoju (Službeni list Republike Kosovo br. 56/27.07.2009);
- Zakon br. 04/L-090 o izmenama i dopunama zakona br. 03/L-098 o poljoprivredi i ruralnom razvoju (Službeni list Republike Kosovo br. 28/16.10.2012.);
- Zakon br. 03/L-016 o hrani (Službeni list Republike Kosovo br. 49/25.03.2009);
- Zakon br. 03/L-029 o poljoprivrednoj inspekciji (Službeni list Republike Kosovo br. 45/12.01.2009.);
- Zakon br. 04/L-085 o organskoj poljoprivredi (Službeni list Republike Kosovo br. 28/16.10.2012);
- Zakon br. 05/L-031 o opštem upravnom postupku (Službeni list br. 20/21.06.2016);
- Zakon br. 08/L-066 o budžetskim izdvajanjima za budžet Republike Kosovo za 2022. godinu (Službeni list br. 13/31.12.2021.);
- Zakon br. 06/L-084 o dječijoj zaštiti (Službeni list br. 14/17. jula 2019. godine);
- Zakon br. 05/L-21 o zaštiti od diskriminacije (Službeni list: 16/26 jun 2015);
- Zakon br. 03/L-212 rada (Službeni list / br. 90/1. decembar 2010);
- Administrativno uputstvo (VRK) br. 05/2013 o sprečavanju i zabrani opasnih oblika dečijeg rada na Kosovu;
- Zakon br. 2004/21 o veterini (Službeni list Republike Kosovo br. 18/01.11.2007);
- Zakon br. 04/L-191 o stočarstvu (Službeni list Republike Kosovo br. 25/08.07.2013);
- Zakon br. 02/L-10 o brizi o životinjama (Službeni list Republike Kosovo br. 5/01.10.2006);
- Zakon br. 02/L-111 o pčelarstvu (Službeni list Republike Kosovo br. 35/15.08.2008);
- Zakon br. 02/L-85 o ribarstvu i akvakulturi (Službeni list Republike Kosovo br. 24/01.05.2008);
- Administrativno uputstvo MPŠRR-a br. 9/2008 O licenciranju aktivnosti akvakulture;
- Administrativno uputstvo MPŠRR-a za direktna plaćanja u poljoprivredi za 2022. godinu.

2. OPIS SEKTORA - ZNAČAJ STOČARSTVA

Sektor stočarstva zauzima značajno mesto u oblasti poljoprivredne proizvodnje, s obzirom da naša zemlja ima dovoljno resursa za njegov razvoj. Stočarski sektor proizvodi visokovredne namirnice, kao što su mleko, meso, jaja i pčelinji proizvodi, tako da ovaj sektor direktno utiče na razvoj biljne i agro-prerađivačke industrije.

Uprkos ohrabrujućim rezultatima u povećanju produktivnosti, poboljšanju kvaliteta proizvoda i resursa koji su državi dostupni za razvoj stočarstva, međutim u ovom sektoru postoje očigledne poteškoće koje mogu uticati na ukupan razvoj stočarske delatnosti. Nemogućnost poljoprivrednika da investiraju u povećanje kapaciteta, zatim nepovoljan sistem kreditiranja, predstavljaju poteškoće za domaću proizvodnju i perspektivu sektora.

3. OBRAZLOŽENJE MERE:

Program razvoja sektora prema Programu poljoprivrede i ruralnog razvoja, predviđa intenziviranje stočarske delatnosti u cilju korišćenja prirodnih resursa koji su na raspolaganju zemlji i stvaranje profitabilne konsolidovane poljoprivrede/stočarstva sa konkurentnom proizvodnjom u regionu i zdravstvenim garancijama potrošača.

Povećanje produktivnosti takođe zahteva i povećanje prerađivačkih kapaciteta i intenziviranje njihove stope korišćenja. Posebna pažnja biće posvećena podizanju nivoa bezbednosti hrane, za koju se tvrdi da se postiže kroz:

- Povećanje veličine farmi i modernizacija tehnologija;
- Primena standarda bezbednosti hrane;
- Minimiziranje neželjenih efekata na zagađenje životne sredine.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška uzgajivačima muznih krava i bivolica, ovaca, koza, pčela, priplodnih svinja, kokošaka nosilja, jarebica, svežeg mleka (ekstra klasa, I klasa i II klasa), prijavljeno klanje goveda i akvakulture.

5. CILJEVI PROGRAMA:

5.1 Opšti ciljevi:

- Poboljšanje prihoda farme;
- Povećati veličinu farme i
- Bezbednost hrane.

5.2 Specifični ciljevi:

- Poboljšanje kvaliteta stočarskih proizvoda;
- Održavanje baze podataka i sistema za identifikaciju i registraciju životinja AHV;
- Smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu;
- Zabrana ilegalnog kretanja životinja;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Prodrica aktivnosti poljoprivrednika i sposobnosti konkurentnosti.

6. DIREKTNA PLAĆANJA ZA MUZNE KRAVE I BIVOLICE

Goveda (uključujući i bivolice) su najveća životinjska populacija i kao takva su nosioci proizvodnje mleka i mesa, stoga proizvodnja goveda je delatnost velike većine komercijalnih farmi i porodičnih ekonomija-domaćinstava.

Stočni fond na Kosovu je oko 261.389 grla, od kojih je za proizvodnju mleka su 133.916 grla krava i 347 bivolica.

6.1.KORISNICI:

- Korisnici će biti farmeri koji gaje muzne krave ili bivole u svim fazama proizvodnje mleka i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

6.2. GEOGRAFSKI OPSEG:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

6.3. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA POLJOPRIVREDNIK / PODNOSILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da razmnožavaju-priplode najmanje 5 muznih krava ili muznih bivolica ili najmanje 5 muznih krava i mlečnih bivolica zajedno;
- U vreme/ dana apliciranja, starost životinja mora biti najmanje 22 meseca do 12 godina;
- Životinje moraju biti registrovane-matrikulama(oznakama) sa matrikulom Republike Kosovo ili zemalja EU;
- Životinje moraju biti identifikovane i registrovane u sistemu za identifikaciju i registraciju životinja u AHV;
- Broj životinja na farmi i u bazi podataka treba da bude ažurirana.

6.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA

- Kopija sertifikata-potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca prijave (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva/vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Registar za 2022. godinu izdat od strane Veterinarske službe ugovorene od strane AHV, na osnovu podataka sistema za identifikaciju i registraciju životinja u AHV, koji treba da biti potpisan i overen pečatom na svim listovima/stranicama.

6.5. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija će se vršiti po grlu, u iznosu od 90 € po grlu;
- Korisnici će biti farmeri koji uzgajaju najmanje 5 muznih krava ili muznih bivolica ili najmanje 5 muznih krava i mlečnih bivolica zajedno i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

7. DIREKTNA PLAĆANJA ZA OVCE I KOZE

Ovce i koze dominiraju u udaljenim ruralnim područjima i kao takve su nosioci stočarske proizvodnje. Fond ovaca i koza na Kosovu iznosi oko 241.688 grla, od čega je u proizvodnji mleka oko 145.248 ovaca i 27.197 grla koza.

7.1. KORISNICI :

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji gaje ovce ili koze u svim fazama proizvodnje mleka i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

7.2. GEOGRAFSKI OPSEG:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

7.3. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA POLJOPRIVREDNIK / PODNOSILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da priplode najmanje 30 mlečnih ovaca ili najmanje 20 mlečnih koza, u aktivnoj proizvodnji mleka;
- U vreme/ dana aplikacije, starost životinja mora biti najmanje 12 meseci do 7 godina;
- Životinje moraju biti registrovane matrikulama (oznakama) sa matrikulama Republike Kosovo ili zemalja EU-a;
- Životinje moraju biti identifikovane i registrovane u sistemu za identifikaciju i registraciju životinja u AHV.
- Broj životinja na farmi i u bazi podataka treba da budu ažurirana.

7.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA

- Kopija sertifikata-potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca prijave (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva - vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Registar za 2022. godinu izdat od strane Veterinarske službe ugovorene od strane AHV, na osnovu podataka sistema za identifikaciju i registraciju životinja u AHV, koji mora biti potpisan i overen pečatom na svim listovima/stranicama.

7.5. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija će se vršiti po grlu, u iznosu od 25 € po grlu;
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji uzgajaju-priplode najmanje 30 mlečnih ovaca ili najmanje 20 mlečnih koza) i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

9. DIREKTNA PLAĆANJA ZA PČELE

Naša zemlja ima pogodne uslove za razvoj pčelarstva na osnovu klimatskih uslova, reljefa i velikog broja medonosnih bilja, koji garantuju profitabilnu produktivnost i kvalitetnu proizvodnju meda i pčelarskih proizvoda. Fond pčelinjih društava/košnica na Kosovu je oko 262.541 košnica.

8.1. KORISNICI:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji uzgajaju pčele i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

8.2. GEOGRAFSKI OPSEG:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

8.3. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA POLJOPRIVREDNIK / PODNOSILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da uzgaje-priplode najmanje 30 pčelinjih društava (košnica), sa izuzetkom nukleusa;
- Poljoprivrednici koji imaju od 30 do 100 društva pčela (košnica) mogu imati smeštene društva pčele (košnice) najviše u dva pčelinjaka (2), poljoprivrednici koji imaju preko 100 do 200 društva pčela (košnica) mogu imati smeštene društva pčele (košnice) u najviše tri (3) pčelinjaka, poljoprivrednici koji imaju preko 200 do 400 košnica (košnica) mogu imati smeštene društva pčele (košnice) u najviše četiri (4) pčelinjaka, poljoprivrednici koji imaju preko 400 pčelinjih društava (košnica) mogu imati smeštene pčelinja društva (košnice) maksimalno u pet (5) pčelinjaka;
- Poljoprivrednici aplikanti, na osnovnom pčelinjaku mora imati najmanje 30 pčelinjih društava;
- Košnice moraju biti jasno označene identifikacionim brojem farme (NIF), trajnom-stalnom bojom;
- Košnice moraju imati više od šest (6) okvira-ramova;
- U momentu kontrole farmera/ podnosioca zahteva, u slučaju da mu nedostaje matični broj farme-gazdinstva (NIF) u košnicama, onda se svaka košnica isključuje iz subvencije bez obeleženog matičnog broja farme (NIF).

8.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA ZA APLICIRANJE:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva - vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Kopija sertifikata za organsku proizvodnju meda koji se prilaže uz prijavnu dokumentaciju najkasnije u roku od 10 dana od dana sertifikacije. Sertifikat mora da izda kontrolno telo (sertifikaciono telo) akreditovano na nivou EU-a (važi samo za poljoprivrednike sertifikovane za proizvodnju organskog meda);
- Pojedinačna potvrda od strane samog farmera o broju pčelinjih društava i lokaciji pčelinjih društava, koju mora potpisati i overiti nadležna Opštinska direkcija za poljoprivredu - opština, izuzev opština: Zvečan, Zubin Potok i Leposavić, gde je svedočenje prihvata se bez loga i bez pečata ali samo potpisana.

8.5. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje će se vršiti za pčelinja društva (košnice), u iznosu od 20 €/pčelinja društva (košnice), dok poljoprivrednici sertifikovani za organsku proizvodnju meda se subvencionišu u iznosu od 25 €/pčelinja društva (košnice);
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji uzgajaju najmanje 30 pčelinjih društava (košnice) i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

9. DIREKTNA PLAĆANJA ZA KOKE NOSILJE

Sektor živinarstva, posebno proizvodnja jaja za potrošnju je veoma važan i veoma osetljiv na Kosovo, zbog strukture farmi.

Živinarstvo je tokom godina značajno imala porast zahvaljujući postojanju kapaciteta. Prema podacima ukupan broj živine je oko 2.782.000 komada, dok je kokošaka nosilja oko 1.939.000 komada.

Na Kosovo su preko 170 poljoprivrednih gazdinstava koja poseduju više od 2.000 koka nosilja i ukupan broj kokoši na ovim gazdinstvima je 2.000.000 komada, dok su ostali na porodičnim farmama.

Prosečna potrošnja po glavi stanovnika se procenjuje na 203 jaja/godišnje, i može se reći da Kosovo zadovoljava oko 97% potreba za potrošnjom jaja.

9.1. KORISNICI:

Korisnici će biti farmeri/subjekat uzgoj koke nosilje u svim fazama aktivne proizvodnje jaja, a koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

9.2. GEOGRAFSKI OPSEG:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

9.3. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA POLJOPRIVREDNIK / PODNOSILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da uzgajaju najmanje 2000 koka nosilja u svim fazama aktivne proizvodnje jaja;
- Podnosilac zahteva / subjekat mora biti registrovan u AHV;
- Podnosilac zahteva/ subjekat mora da primeni program vakcinacije;
- Aplikant/subjekat mora da aplicira za žigosanje jaja za tržište.

9.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA ZA APLICIRANJE:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);

- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva/vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Kopija potvrde o broju i poreklu jednodnevnih ptica za koke nosilje ili nesilice, faktura nabavke od uvoznika i proizvođača;
- Za koke nosilje (16 -18 nedelja) i jednodnevne ptice (8-10 dana) za koke nosilje, faktura snabdevanja važi od 1. juna 2021. do 31. oktobra 2022. godine;
- Zdravstveni sertifikat - veterinarski izdat od strane Veterinarske službe licencirane od strane AHV;
- Dokaz-uverenje od veterinara za apliciranje programa vakcinacije;
- Dokaz da on/ona aplicira zapečatiranje jaja za tržište;

9.5. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija će se vršiti za koke nosilje u svim fazama aktivne proizvodnje jaja prema veličini jahta;
- Poljoprivrednici – subjekti koji uzgajaju najmanje 2000 do 10 000 koka nosilja biće subvencionisani u iznosu od 0,50 €/koka nosilja;
- Poljoprivrednicima-subjektima koji uzgajaju preko 10.000 koka nosilja subvencionisaće se u iznosu od 0,50 € / kokoši nosilja za prvih 10 000 kokoši iu iznosu od 0,40 € / koke nosilje za svaku drugu koku nosilju iznad ovog broja;
- Subvencija se vrši samo za jedan proizvodni obrt-turnus u kalendarskoj godini.

Pojašnjenje: u slučaju da subjekti/podnosioci realizuju promenu turnusa koka nosilja nakon poziva za apliciranje, onda moraju da donesu račune za nabavku ARP pre nego što inspektori ARP izvrše inspekciju na licu mesta.

10. DIREKTNA PLAĆANJA ZA SVINJE ZA REPRODUKCIJU-PRIPLOD

Svinja se koristi za reprodukciju mesa, i to uglavnom u domaćinstvima. Prema podacima iz zootehničke analize proizilazi da je stopa prirasta svinja u zemlji 2 roda godišnje sa prosečno 8 prasadi/po rodu. Svinjski fond na Kosovu je oko 45.394 grla, dok svinja za reprodukciju je preko 19.000 grla.

Proizvodnja svinjskog mesa je orijentisana na zadovoljavanje potreba domaćinstava sa tendencijom povećanja na nivou komercijalnih farmi.

10.1. KORISNICI:

Korisnici u okviru ovog programa biće farmeri koji uzgajaju svinje za reprodukciju u svim fazama reprodukcije i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

10.2. GEOGRAFSKI OPSEG:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

10.3. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA POLJOPRIVREDNIK / PODNOSILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da uzgajaju-priplode najmanje 2 svinje za aktivnu reprodukciju u svim fazama reprodukcije;
- U vreme/dan apliciranja, starost životinja mora biti najmanje 15 meseci do 5 godina;
- Životinje moraju biti registrovane-matrikulirane sa matrikulom Republike Kosovo ili zemalja EU-a;
- Životinje moraju biti identifikovane i registrovane u sistemu identifikacije i registracije životinja u AHV;
- Broj životinja na farmi i u bazi podataka treba da bude ažurirana;

10.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA ZA APLICIRANJE:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva/vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Registar za 2022. Godinu izdat od strane Veterinarske službe ugovorene od AHV, na osnovu podataka sistema za identifikaciju i registraciju životinja u AHV, koji mora biti potpisan i overen pečatom na svim listovima/stranicama;

10.5. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija će se vršiti po grlu, u iznosu od 25 € po grlu;
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji uzgajaju najmanje 2 grla svinja za reprodukciju i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

10. REALIZACIJA PLAĆANJA ZA GLAVU GOVEDA, PČELNIJA DRUŠTVA - KOŠNICE I KOKOŠKE NOSILJA:

Realizacija Direktnih plaćanja za krave muzare, bivolice muzare, ovce, koze, priplodne svinje, pčele i koke nosilje vršiće se nakon kompletiranja dokumentacije i sastavljanja konačne liste korisnika, prema broju grla, broju pčelinjih udruženja-košnica i broju broj koka nosilja verifikovan od strane inspektora ARP-a. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosilaca zahteva koji su verifikovani tokom prijave.

11. POZIV ZA APLICIRANJE ZA DIREKTNA PLAĆANJA ZA GLAVU GOVEDA, KOŠNICE PČELA, KOKA NOSILJA I JAREBICA:

Proces registracije i apliciranja farmera/podnosioca zahteva za direktna plaćanja za krave muzare, mlečne bivolice, ovce, koze, priplodne svinje, pčele i koke nosilje, će trajati 30 dana od dana objavljivanja. Aplikacija se vrši nadležnim opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

13. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

14. DIREKTNNA PLAĆANJA ZA MLEKO PREMA KATEGORIJAMA KVALITETA

Proizvodnja mleka je delatnost velike većine farmera/stočara i domaćinstava. Sektor mlekarnstva je prioritet stočarske delatnosti zbog svog ekonomskog značaja i pozitivnih efekata na razvoj ostalih poljoprivrednih sektora (ratarska proizvodnja, proizvodnja mesa, prerađivačka industrija i dr.).

Nosioci mlečne proizvodnje su komercijalne farme goveda i ovaca. Potrošnja mleka u stepenuj zemlje se procenjuje na 353.089 tona/godišnje, gde se kroz domaću proizvodnju procenjuje da će se podmiriti oko 80,1% potrošnje ili 277.846 tona/godišnje.

Prema podacima Kontrolne laboratorije u AHV (Izveštaj Projekta Transparentnost i neutralnost uzorkovanja i plaćanja svežeg mleka), poboljšanje kvaliteta mleka beleži kontinuirani porast.

Prema rezultatima analize, ima povećanja kvaliteta mleka za klase koje se podržavaju kroz program direktnog plaćanja za 9,5%, uvek prema izveštaju analize ispada da je sveže mleko namenjeno prerađivačkoj industriji za ekstra klasu dostiže 43,90%, klasu I 3,18% i klasu II sa 15,14%.

14.1.KORISNICI:

- Korisnici će biti farmeri proizvođači mleka: ekstra klasa, klasa I i klasa II prema standardima kategorizacije na osnovu važećeg zakonodavstva.

14.2. GEOGRAFSKI OPSEG:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

14.3. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA POLJOPRIVREDNIK / PODNOSILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Životinje moraju biti identifikovane i registrovane u sistemu za identifikaciju i registraciju fživotinja u AHV, broj životinja na farmi iu bazi podataka treba da bude ažuriran;
- Da imaju ugovor, overen od notera, za prodaju mleka u bilo kojoj od licenciranih mlekara na Kosovu ili sa bilo kojim od sabirnih punktova registrovanih kao biznis i koji imaju ugovor sa licenciranom mlekarnom;
- Da obezbede dokaze izdate od strane laboratorije AHV-a o kvalitetu mleka isporučenog mlekari ili sabirnom mestu koje je registrovano kao biznis i ima ugovor sa licenciranom mlekarnom. Prihvatljivo za plaćanje je mleko sledećih kategorija: ekstra klasa, klasa I i klasa II;
- Da isporuče najmanje 3000 litara mleka za 6 (šest) meseci (prema polugodištu kalendarske godine);

- Da obezbede dokaze o mesečnoj količini prodatog mleka (isporučenog) bilo kojoj od licenciranih mlekara na Kosovu ili bilo kojoj od sabirnih mesta registrovanih kao preduzeća i koja imaju ugovor sa bilo kojom licenciranom mlekarem;
- Obezbediti bankovni dokaz o mesečnoj količini prodatog mleka (isporučenog).

14.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva/vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Kopija verifikacione liste životinja: goveda, ovce i koze, izdata od strane Sektora za identifikaciju i registraciju (I & R) u okviru AHV;
- Kopiju ugovora, overen kod notara, za snabdevanje mlekom, izdatog od mlekara licenciranih na Kosovu ili od sabirnih punktova registrovanih kao preduzeća i koji imaju ugovor sa licenciranom mlekarem;
- Dokaz o količini mleka isporučenoj mlekari ili sabirnom mestu registrovanom kao biznis i koja ima ugovor sa nekom licenciranom mlekarem;
- Kopiju potvrde o registraciji preduzeća na sabirnom mestu i kopiju ugovora, overenu kod notara, sabirnog mesta sa bilo kojom od licenciranih mlekara;
- Dokaz o uplati od strane banke za prodatu količinu mleka (isporučenu);
- Dokaz o učešću u projektu "Transparentnost i neutralnost uzorkovanja mleka" (izdat od projekta "Transparentnost i neutralnost uzorkovanja mleka").

14.5. NAČIN SUBVENCIONIRANJA:

- Subvencija će se vršiti po litru isporučenog mleka, prema kategorijama:

1. Ekstra klasa = 0,07 €
2. Prva klasa = 0,04 €
3. Druga klasa = 0,02 €

14.6. REALIZACIJA PLAĆANJA ZA MLIJEKO PREMA KATEGORIJAMA KVALITETA:

Realizacija Direktnih plaćanja za mleko prema kategorijama kvaliteta se vrše nakon sastavljanja konačne liste farmera/korisnika prema kategoriji kvaliteta mleka. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/korisnika, koji su verifikovani tokom aplikacije.

14.7. POZIV ZA APLICIRANJE ZA DIREKTNA PLAĆANJA MLEKA PREMA KATEGORIJAMA KVALITETA:

Proces registracije i aplikacije poljoprivrednika/podnosioca zahteva za direktno plaćanje mleka prema kategorijama kvaliteta će se aplicirati/objavljuje svakih 6 (šest) meseci i trajaće 30 dana od dana objavljivanja. Apliciranje se vrši u relevantnim opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

14.8. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

15. DIREKTNA PLAĆANJAZA PRIJAVLJENOG KLANJA GOVEDA

Fond goveda je oko 261.389 grla, prijavljeno je da je u toku godine zaklano oko 116.048 grla. Stopa samoodrživosti za goveđe meso je 52,2% potrošnje od 21 kg/po glavi stanovnika/godišnje.

Od prijavljenih klanja samo je jedan mali broj grla, oko 12.000 grla, zakolje u licenciranim klanicama, dok se ostatak kolje na crno u nelicenciranim klanicama i domaćinstvima. Nezakonito klanje negativno utiče na očuvanje zdravlja životinja, javno zdravlje i očuvanje životne sredine.

15.1.KORISNICI:

Korisnici će biti licencirane klanice/ odobrene odlukom Agencije za hranu i veterinu (AVH) za kategorije bezbednosti A, B, C i D, koje kolju goveda identifikovane registracijom Republike Kosovo, i telo zaklane životinje / goveda je pregledan i overen od strane odgovornog ovlašćenog veterinara od strane AHV.

15.2. GEOGRAFSKI OPSEG:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

15.3. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË APLIKUESIT / THERTORET:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da budu licencirani/odobreni odlukom AHV-a za kategorije bezbednosti A, B, C i D;
- Da rijavljaju klanje u bazi podataka u Sektoru za identifikaciju i registraciju u AHV, prema predviđenoj dinamici klanice;
- Leš životinje / goveda mora biti pregledan i sertifikovan od strane odgovornog veterinara ovlašćenog od strane AHV;
- Goveda moraju biti matrikulirani-registrovana sa matrikulama-oznakama Republike Kosovo.

15.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA ZA APLICIRANJE:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva/vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Registar zaklanih životinja, izdat iz baze podataka Sektora za identifikaciju i registraciju - AHV, dokazana pasošem zaklane životinje;

- Uverenje-sertifikat izdat od strane odgovornog veterinara ovlašćenog od strane AHV za vršenje kontrole zaklanog tela životinje/ goveda.

15.5. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija se vrši za prijavljena zaklana grla goveda u iznosu od 50 €/ grlu.
- Uplata u iznosu od 50 €/grlo vrši se klanicama korisnika;

15.6. REALIZACIJA PLAĆANJA ZA PRIJAVLJENA KLANJA GOVEDA:

Realizacija direktnih plaćanja za prijavljeno klanje goveda će se vršiti nakon sastavljanja konačnih lista korisnika prema broju zaklanih grla koje potpisuje nadležni veterinar AHV, overana od ARP. Uplate se vrše na bankovne račune aplikanata-podnosioca zahteva.

15.7. POZIV ZA APLICIRANJE-PRIJAVU ZA DIREKTNE PLAĆANJA ZA PRIJAVLJENA KLANJA GOVEDA:

Proces registracije i prijave klanica za direktna plaćanja za prijavljeno klanje goveda biće objavljena/objavljuje svakih 6 (šest) meseci i trajaće 30 dana od dana objavljivanja. Prijava se podnosi nadležnim opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

15.8. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

16. DIREKTNA PLAĆANJA ZA SEKTOR AKVAKULTURE

Sektor akvakulture na Kosovu je mali u poređenju sa zemljama regiona i Evrope, iako zemlja ima resurse za razvoj ovog sektora. Prema podacima, u zemlji se proizvodi oko 650 tona godišnje svežeg ribljeg mesa. Proizvodi se uglavnom konzumiraju u hotelima i na pijaci kao sveža riba.

Postoje 33 farme (ribnjaka), od kojih se samo u jednom uzgaja vrsta ribe Šaran, dok se u ostala 32 uzgajališta (ribnjaka) uzgaja vrsta ribe Pastrmka. Od gazdinstava (ribnjaka) koja su u aktivnoj proizvodnji, njih 25 proizvodi za hotelske potrebe, 8 je sa mešovitom hotelskom delatnošću i plasmanom na tržištu.

Struktura sektora uglavnom se dominira od malih farmi (ribnjaka) koje proizvode 10000 kg ribe godišnje. Korišćenje postojećih kapaciteta procenjuje se na oko 50%.

16.1. Opšti ciljevi:

- Poboljšanje prihoda farme;
- Povećanje veličine farme;
- Bezbednost hrane.

16.2. Specifični ciljevi:

- Poboljšanje kvaliteta proizvoda;

- Korišćenje postojećih kapaciteta i povećanje broja novih farmi;
- Povećanje produktivnost i podsticanje procesa prerade ribe;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Povećanje snadbjevanje tržišta proizvoda akvakulture / sveže ribe;

16.3. KORISNICI:

Korisnici će biti gazdinstva koja uzgajaju-priplode (proizvode) ribu i koja su registrovana kao delatnost i koja ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

16.4. GEOGRAFSKI OPSEG:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

16.5. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA POLJOPRIVREDNIK / PODNOSILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da prodaju najmanje 2500 kg sveže ribe (žive ribe, očišćene refuzne ribe, ubijeno i ohlađene ribe na temperaturi +5°C upakovano u vakumu) u roku od šest (6) meseci, u Republici Kosovo ili u inostranstvu (izvoz);
- Prihvatljive vrste ribe su: pastrmka i šaran;
- Da budu licencirani od MPŠRR-a za razvoj aktivnosti akvakulture;
- Da su registrovani u AHV.

16.6. POTREBNA DOKUMENTACIJA ZA APLICIRANJE:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva/vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Veterinarski sertifikat - zdravstveno uverenje izdato od Veterinarske službe licencirane od strane AHV;
- Dokaz o količini i mestu porekla riblje hrane;
- Dokaz od PAK-a, za prodatu količinu sveže ribe (živa riba, očišćena refuzna riba, ubijena i ohlađena riba na temperaturi + 5°C upakovana u vakum).

16.7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija će se vršiti po kg prodate ribe, u iznosu od 0,20 €/kg;
- Podržaće se (subvencionisati) sva gazdinstva - vlasnici ribnjaka koji prodaju najmanje 2500 kg/sveže ribe (žive ribe, očišćene refuzne ribe, ubijene i rashlađene ribe na temperaturi +5°C upakovane u vakuumu) u roku od šest meseci, u Republici Kosova ili u inostranstvo-van zemlje (izvoz).

16.8. REALIZACIJA PLAĆANJA ZA SEKTOR AKVAKULTURE:

Realizacija splata će se izvršiti nakon sastavljanja konačne liste korisnika prema količini prodane ribe, što se dokazuje službenim dokumentom izdatim od strane PAK-a i verifikovanim od strane ARP-a. Uplate se vrše na bankovne račune aplikanta/subjekata, čija je verifikacija-provera izvršena prilikom apliciranja.

16.9. POZIV ZA APLICIRANJE-PRIJAVU ZA DIREKTNA PLAĆANJA ZA SEKTOR AKVAKULTURE:

Proces registracije i prijave subjekata/aplikanta-podnosioca zahteva za direktna plaćanja za sektor akvakulture biće objavljen/objavljuje svakih šest (6) meseci i trajaće 30 dana od dana objavljivanja. Prijava se podnosi opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

16.10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

17. PAGESAT DIREKTE PĚR VIĀA PĚR MAJMĚRI

Goveda su nosioci proizvodnje mesa. Stopa samodovoljnosti za goveđe meso je 52,2%. Ferme koji gaju-priplode glaveda su klanični snadbevači industrije sa grlima za klanje. Meso od teladi je najtraženiji proizvod od strane potrošača. Broj farmi specijalizovanih za tovljenje teladi se stalno povećava. Prema podacima, broj zaklanih grla godišnje je 116.048 grla, dok se od populacije goveda, godišnje, procenjuje da za klanje teladi starosti od 0 - 2 godine su 98.225 grla.

Specijalizovane farme za tov teladi za klanje se uglavnom snabdevaju teladima starosti do 2 meseca, koji su podvrgnuti intenzivnoj tehnologiji tova.

17.1. Opšti ciljevi:

- Pобољшanje prihoda farme;
- Povećanje veličine farme;
- Bezbednost hrane.

17.2. Poseban zadatak:

- Pобољшanje kvaliteta proizvoda;
- Iskorišćenje postojećih kapaciteta i povećanje broja novih farmi;
- Povećanje produktivnost i podsticanje procesa prerade mesa;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Povećanje snabdevanjem svežeg mesa na tržištu;

17.3 KORISNICI:

Korisnici će biti poljoprivrednici / subjekti koji se bave uzgojem-priplodom teladi za tovljenje, starosti 6-14 meseci i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

17.4 GEOGRAFSKI OPSEG:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

17.5 KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA POLJOPRIVREDNIK / PODNOSILAC ZAHTEVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Uzgajati najmanje 10 teladi za tovljenje (mužjaka i ženki) u toku kalendarske godine;
- U vreme/dan apliciranja, starost teladi za tovljenje treba da bude od 6 do 14 meseci;
- Telad za tovljenje moraju biti registrovana-matrikulama sa matrikulama-oznakama Republike Kosovo;
- Telad za tov moraju biti identifikovana i registrovana u sistemu za identifikaciju i registraciju životinja u AHV;
- Broj teladi za tov na farmi i u bazi podataka treba da bude ažurirana;

17.6 POTREBNA DOKUMENTACIJA

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja - KARP (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Potvrda banke o bankovnom računu podnosioca (samo za pravna lica);
- Kopija lične karte Republike Kosovo, podnosioca zahteva/vlasnika preduzeća (samo za pravna lica);
- Registar za 2022. godinu, izdat od strane Veterinarske službe ugovorene od strane AHV, na osnovu podataka sistema za identifikaciju i registraciju životinja u AHV, koji mora biti potpisan i overen pečatom na svim listovima/stranicama;

17.7 NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvenisanje će se vršiti za grla – teladi za tov, u iznosu od 25 €/grlo;
- Korisnici će biti poljoprivrednici / subjekti koji gaje najmanje 10 teladi za tov, tokom kalendarske godine, i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

17.8. NAČIN APLICIRANJA

Proces registracije i apliciranja-prijave poljoprivrednika/podnosioca zahteva za direktna plaćanja za tov teladi biće objavljeno/objavljuje svakih šest (6) meseci i trajaće 30 dana od dana objavljivanja. Apliciranje-prijava se podnosi nadležnim opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

17.9. REALIZACIJA DIREKTNIH PLAĆANJA ZA TOVLJENJE TELADI:

Realizacija isplata će se vršiti nakon kompletiranja dokumentacije i sastavljanja konačnih spiskova korisnika, prema broju grla overeni od inspektora ARP-a. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosioca zahteva, čija je provera izvršena prilikom prijave.

17.10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

Pojašnjenje:

- Aplikant-podnosilac zahteva/poljoprivrednik nakon prijave i pre terenske kontrole, u slučaju da dođe do promena na njegovom gazdinstvu za površine, broj, litre, kg i grla prijavljene tokom prijave, mora da obavesti ARP na mejl adresu ndryshiminëfermë@azhb-ks.net ili pismeno protokolirano u Aqrhivi ARP-a.
- Tokom terenske kontrole od strane ARP-a, ukoliko podnosilac zahteva ima promene na svom gazdinstvu za deklarisanu površinu, broj, litre, kg i grla, podnosilac zahteva/poljoprivrednik mora da svedoči službenicima kontrole ARP-a o promeni koju je nastao na njegovom gazdinstvu, sa dokumentacijom izdatom od strane nadležnog organa (relevantna Opštinska direkcija za poljoprivredu, AVH, Kosovska policija), koja u takvim slučajevima poljoprivrednik ne prima subvenciju, ali ne treba da preduzima sankcije protiv farmera kada poseduje i nudi/dokazuje dokumentaciju izdatu od strane nadležni organ.
- Tokom terenske kontrole za podsektor vina i teladi za tov treba imati u vidu da se u ova dva podsektora promena stanja za količinu litara i broj teladi može kontinuirano menjati od momenta apliciranja do momenta realizacije kontrole od strane ARP, kao rezultat prodaje koja se može realizovati. U slučaju da ima promene, poljoprivrednik/podnosilac prijave/subjekt mora dostaviti/predstaviti kao dokaz redovne prodajne fakture koje je sačinio nakon momenta podnošenja zahteva i u tim slučajevima prodati litri vina i broj prodatih teladi treba da se prihvati za subvencionisanje.
- U slučaju da su životinji padale ili izgubile matrikulu-oznaku, poljoprivrednik mora da podnese zahtev za označenje-registraciju ovlašćenom veterinaru, koja treba da bude potpisana i da ima datumom podnošenja zahteva, i ne sme biti stariji od 30 dana. Ovaj zahtev podnošen od poljoprivrednika u svrhu ponovne matrikule, mora ponuditi/pojavljuje u trenutku kontrole od strane ARP-a, i da u takvim slučajevima poljoprivrednik ne dobija subvenciju za te životinje, ali ne treba ni da se preduzima mere sankcionisanja poljoprivrednika za broj životinja kojima nedostaju matrikule-registracione isprave, ali koji poseduju kao dokaz zahtev da je podneo zahtev za ponovnu registraciju-matrikule.
- Poljoprivrednici/podnosioci zahteva, koji imaju pravo na subvenciju za zasađeno/obrađeno poljoprivredno zemljište, istovremeno će imati koristi od delimične subvencije cene goriva po litru, u iznosu od 0,36 €/l, za količinu goriva od 150 l/ha koji je neophodna za obradu 1 ha poljoprivrednog zemljišta, i predstavlja dodatnu vrednost na osnovnoj subvenciji za sve površine poljoprivrednog zemljišta koje su prihvaćene za subvencionisanje i koje su predviđene za subvencionisanje u ovom programu.

- Poljoprivrednici/podnosioci zahteva, koji imaju koristi od subvencije za poljoprivredno zemljište zasađeno/obrađeno poljoprivrednim kulturama: pšenicom, kukuruzom, krompirom i monokulturom pasulja, takođe će imati koristi od delimične subvencije za količinu utrošenog/upotrebljenog đubriva tokom obrade, u iznosu od 150€/ha za pšenicu, dok je u iznosu od 100€/ha za kukuruz, krompira i monokulturom pasulja i predstavlja dodatnu vrednost na osnovnu subvenciju za sve površine zasađenog/obrađenog poljoprivrednog zemljišta, sa poljoprivrednim kulturama: pšenica, kukuruz, krompira i monokulture pasulja, koji su prihvaćeni za subvencionisanje i koji su predviđeni za subvencionisanje u ovom programu.

PS. Obavezuje se Departament za poljoprivrednu politiku i tržišta za izradu Administrativnog uputstva za direktnim plaćanjima u poljoprivredi za 2022. godinu, za sprovođenje ovog programa.